

Bundel van de Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 2 juli 2021

- 1 Opening en vaststellen agenda
0 Agenda AB 2 juli 2021.pdf
- 2 Mededelingen en ingekomen stukken
- 2.a Brief DB governancestructuur
2a 202106KO0001527440 Brief DB aan AB inzake onderzoek doorontwikkeling.pdf
- 3 Verslag van de vergadering van 30 april 2021
3 Verslag AB GR GSP, d.d. 30-04-2021.pdf
- 4 GR aangelegenheden
- 4.a Opdracht onderzoek aankoop gronden
4a1 voorstel onderzoek Zuid Oost.pdf
- 4.b Vaststelling jaarrekening 2020
4b1 jaarrekening 2020 GR Voorstel.pdf
4b2 (waarmerk) jaarrekening GR Havenschap Groningen Seaports.pdf
4b3 REQ5417046 20 A - Accountantsverslag GR Havenschap Groningen Seaports (definitief).pdf
4b4 REQ5417779 20 A - w.g. Controleverklaring jaarrekening 2020 GR Havenschap Groningen Seaports.pdf
- 4.c Vaststelling Begroting 2022
4c1 Voorstel AB inz. Begroting 2022 GR.pdf
4c2 Programmabegroting 2022 GR Havenschap Groningen Seaports.pdf
- 4.d Dienstenvergoeding
4d1 - 2021GR0155 Oplegger DB dienstverleningsvergoeding 2020 - 2021.pdf
4d2 2021.00830 2c2 Rapportage dienstenvergoeding 2021-2020 memo directie aan GR.pdf
- 4.e Stand van zaken en vervolg borgstelling GR GSP – GSP N.V.
4e 2021.00897 Notitie aan GR Borgstelling GR - GSP NV.pdf
- 5.a Opheffing geheimhouding
5a Opheffing vertrouwelijkheid.pdf
- 5.b Deelneming windparken Mondriaan en Mauve
5a2 2021.00832 AvA notitie Deelneming Windparken Mondriaan en Mauve.pdf
5a3 2021.00832a Bijlage 1 Toelichting Windparken.pdf
5a4 2021.00832b Bijlage 2 Juridische structuur na toetreding Groningen Seaports.pdf
5a5 2021.00831 AvA Besluit inzake Deelneming windparken Mondriaan en Mauve.pdf
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

Ons kenmerk: 2021.
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d. 2 juli 2021

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports

Delfzijl, 18 juni 2021

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, die zal worden gehouden op **vrijdag 2 juli 2021 a.s. om 09.30 uur** via Microsoft Teams.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen en ingekomen stukken
Brief DB onderzoek governancestructuur
3. Verslag van de vergadering van 30 april 2021 (bijlage)
Ter vaststelling.
4. GR aangelegenheden
 - a. Opdracht onderzoek aankoop gronden
 - b. Vaststelling jaarrekening 2020
 - c. Vaststelling Begroting 2022
 - d. Dienstenvergoeding
 - e. Stand van zaken en vervolg borgstelling GR GSP – GSP N.V.
5. Aandeelhoudersaangelegenheden
 - a. Opheffing geheimhouding
 - b. Deelneming windparken Mondriaan en Mauve
6. Rondvraag
7. Sluiting

Ons kenmerk: 202106KO0001527440
Onderwerp: Onderzoek doorontwikkeling organisatie
Bijlage(n): -

Algemeen Bestuur

Delfzijl, 18 juni 2021

Geacht Algemeen Bestuur,

Acht jaar geleden is de onderneming Groningen Seaports N.V. opgericht als resultaat van verzelfstandiging van taken die tot dat moment onder de verantwoordelijkheid van de Gemeenschappelijke Regeling vielen. De rol van de GR is daardoor gewijzigd in (onder andere) enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Om aan deze nieuwe rol goed uitvoering te kunnen geven heeft u in 2016 een aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Deze strategie is tot stand gekomen in samenwerking tussen de GR, GSP NV en de colleges, raden en staten die tezamen de GR vormen.

In de aandeelhoudersstrategie heeft u enerzijds diverse doelen geformuleerd die u met uw aandeelhouderschap tracht te realiseren en anderzijds acties vastgesteld die beogen deze doelen te behalen.

De doelen uit de aandeelhouderstrategie zijn intussen vertaald in de bedrijfsstrategie van de deelneming (Groningen Seaports N.V.) en dienen bij de besluitvorming als aandeelhouder het afwegingskader voor de GR. De activiteiten die in de aandeelhoudersstrategie zijn genoemd voor de GR en de GR en de NV gezamenlijk, hebben vooral betrekking op het door ontwikkelen van de samenwerking tussen de GR en de NV.

Bij het opstellen van de aandeelhoudersstrategie werd al geconstateerd dat de huidige structuur ook zijn knelpunten kent. Het Algemeen Bestuur heeft er op dat moment voor gekozen om geen directe formele wijzigingen door te voeren, maar wel open te staan voor een onderzoek naar verbetermogelijkheden in de governancestructuur GSP GR en GSP NV. Een wezenlijke wijziging in de werkwijze vraagt overigens een besluit van de deelnemers in de GR, te weten de colleges, gemeenteraden en staten.

Als uw Dagelijks Bestuur voelen wij ons verantwoordelijk voor het uitvoeren van de aandeelhoudersstrategie. Zoals aangegeven zijn de activiteiten van die strategie grotendeels uitgevoerd of geïncorporeerd in het beleid van GSP N.V. Het vraagstuk over onze eigen werkwijze en samenwerking met de N.V. is nog niet aangeraakt.

Wij hebben daarom de huidige governancestructuur in beeld laten brengen. Dat levert een uitgebreid web op van rollen, bevoegdheden, raakvlakken en verwevenheden tussen de GR, NV en de deelnemers in de GR. Dit geeft op bepaalde momenten een juridisch en bestuurlijk complex beeld.

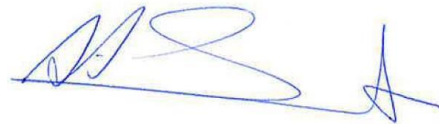
Wij gaan, samen met de directie en de RvC van Groningen Seaports N.V. onderzoeken of daarin een verbeter slag mogelijk is. Vanzelfsprekend zonder dat we de doelstellingen, zekerheden en bevoegdheden geweld aan doen, maar ook daarin een vlucht naar voren te maken.

Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Niet alleen bepaald u op welke wijze de GR zijn stem als aandeelhouder uitbrengt, maar u bent ook eindverantwoordelijk voor de rol van de GR als het gaat om borgsteller, blooteigenaar en de uitvoering van de havenverordening. Het ligt dan ook voor de hand dat wij u nadrukkelijk betrekken bij ons onderzoek, evenals de deelnemers in de GR.

Om die reden informeren wij u met deze brief, alvorens wij de onderzoekswerkzaamheden ter hand nemen.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de
GR Havenschap GRONINGEN SEAPORTS

A. A. Swart
Secretaris

Verslag openbare virtuele vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap GSP, d.d. 30-04-2021 van 10.30 uur tot 11.30 uur via MS Teams en de openbare *streaming* gefaciliteerd door de raad van de gemeente Het Hogeland.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : I.J.J. Rijzebol (voorzitter), H. Haze, H.A. Marquant Scholtz
Gemeente Eemsdelta : J.A. Ronde (vicevoorzitter), J.H. Menninga, I. Poucki, E.K.H. Stulp
Gemeente Het Hogeland : E. Dijkhuis, J. Klei, K. Rutgers, A. Waal;

Afwezig: : F. Gräper, G.J. Steenbergen, H.R. Kol, P. Prins;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : B. Bruggeman, J.J. Atsma, H. Roose, D. Meijer, J. Schiphorst;
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), H.V. Sanders (CFO);

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris GR);
RvC GSP NV : A. Dikkema (secretaris RvC en Directie);
Verslagbureau Groningen : Th. Poggemeier (VG, verslag).

1. Opening en vaststellen agenda.

Dhr. Rijzebol opent deze digitale vergadering, heet de deelnemers welkom en gaat na wie zicht- en hoorbaar aanwezig is op het door eenieder gedeeld scherm. Hij constateert dat de dames Gräper en Holman, alsmede de heren Steenbergen en Dijkhuis, afwezig zijn en dat het quorum aanwezig is. Voorts geeft de voorzitter tips over hoe digitaal te vergaderen en stelt vast dat iedereen met deze vorm van vergaderen instemt.

2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken

- a. *Mededeling van Provinciale Staten dat de heer H.A. Marquant Scholtz is benoemd tot plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur.*
- b. *Mededeling van de gemeenteraad van Eemsdelta van de benoemde leden van het AB van de GR, alsmede een voordracht tot lidmaatschap van het DB.*

Genoemde benoeming vanuit PS wordt voor kennisgeving aangenomen.

De mededeling inzake de benoemingen van de gemeente Eemsdelta wordt voor kennisgeving aangenomen, waarbij de voordracht om de heer Ronde te (her)benoemen tot lid van het DB onder agendapunt 4a zal worden behandeld.

De benoemde leden worden van harte welkom geheten.

c. *Planning GR*

De bijgevoegde planning voor het resterende deel van dit jaar wordt voor kennisgeving aangenomen.

d. *Mededeling voorzitter.*

Dhr. Rijzebol deelt mee dat Nieuwsuur aandacht gaat besteden aan de kwestie Wiertsema - GSP - Google – Bakker Bierum. Dit speelt al een hele tijd. De provincie Groningen doet hierover geen mededelingen vanwege het feit dat de kwestie onder de rechter is. De provincie werkt wel mee aan het ter beschikking stellen van openbare stukken.

Nieuwsuur verzoekt om publicatie van openbare stukken die *niet* op het provinciehuis aanwezig zijn. Dit is intern uitvoerig gecheckt. De betreffende journalist is van mening dat de provincie via GSP of anderszins bepaalde mensen tracht te bevoordelen en anderen te benadelen. Daar is echter geen sprake van. De betreffende uitzending zal binnenkort plaatsvinden. De pijlen worden gericht op de provincie en niet op de GR.

Dhr. Stulp vraagt naar de reden waarom de journalist zijn pijlen op de provincie richt en niet op de gemeente Eemsdelta en Delfzijl.

Dhr. Rijzebol weet dat niet precies, maar veronderstelt dat de reden is dat de journalist er lucht

van heeft gekregen dat er door de provincie een dubbele dijkinvestering is gedaan en dat dit betrekking heeft op hetzelfde bedrijf, namelijk Bakker Bierum. De woordvoerder van de provincie Groningen in dit dossier is de heer Staghouwer.

3. Verslag van de vergadering van 18 december 2020 (bijlage)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag verwijst dhr. Rijzebol naar de opmerking van mw. Gräper bij punt 5 over het Bedrijfsplan 2021-2025 en de dienstverlenende rol van GSP na de eigenlijke gebiedsontwikkeling. Zij heeft niet kunnen constateren dat er iets mee is gedaan. Dhr. Rijzebol benadrukt dat de provincie het op prijs stelt dat deze dienstverlenende rol nader wordt uitgewerkt. Dhr. König antwoordt dat hieraan wordt gewerkt en dat de volgende AB-vergadering een nadere uitwerking verwacht kan worden.

4. GR aangelegenheden

a. Voorstel inzake aanwijzing lid DB

Dhr. Rijzebol constateert dat niemand het woord wenst te voeren over de voordracht om dhr. Ronde tot lid van het DB aan te wijzen en dat de voordracht met algemene stemmen wordt aanvaard. Hij neemt aan dat dhr. Ronde de benoeming zal aanvaarden en verwacht dat de prettige samenwerking met hem zal worden voortgezet.

Dhr. Ronde accepteert de benoeming en spreekt zijn dank uit voor het vertrouwen dat het AB in hem stelt.

b. Rapportage van de havenmeester

Dhr. Rijzebol informeert dat de rapportage aan het DB is aangeboden en dat het DB deze aan het AB ter kennisgeving aanbiedt.

De rapportage wordt ter kennisgeving aangenomen.

c. Rapportage geborgde financiering

Dhr. Rijzebol herinnert eraan dat het AB, conform de borgstelling, periodiek wordt geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de uitstaande kredieten waarvoor de GR borg staat.

De CFO zou hierover een presentatie geven in een aparte bijeenkomst, maar dat is om bekende redenen anders gelopen. Daarom is afgesproken dat een notitie zal worden opgesteld over de stand van zaken met daarin een doorkijk naar toekomstige ontwikkelingen.

Dhr. Sanders bevestigt dat een notitie is opgesteld en dat ambtelijke afstemming heeft plaatsgevonden. Die input is inmiddels verzameld, zodat de notitie kan worden afgerond.

Op korte termijn zal hierop worden teruggekomen middels de laatste versie die zicht zal geven op de borgstelling en alles wat er omheen speelt.

Dhr. Rijzebol concludeert dat kennis wordt genomen van de voorliggende rapportage en dat wordt uitgezien naar de geactualiseerde versie.

5. Aandeelhoudersaangelegenheden

a. Jaarrekening 2020 Groningen Seaports NV

Dhr. Rijzebol informeert dat het AB van de GR een besluit dient te nemen over de wijze waarop de voorzitter van de GR in de AvA van de NV zijn stem dient uit te brengen ten aanzien van de thans voorliggende jaarstukken. Voorgesteld wordt een zodanig besluit te nemen dat de AvA besluit dat

- 1) de jaarrekening van GSP NV over 2020 wordt vastgesteld;
- 2) kwijting en decharge wordt verleend aan de directie van GSP NV voor het door hen in 2020 gevoerde beleid;
- 3) kwijting en decharge wordt verleend aan de commissarissen voor het door hen in 2020 uitgeoefende toezicht;
- 4) en dat het resultaat ad € 32.553.000 wordt toegevoegd aan de overige reserves.

Dhr. Sanders geeft een toelichting middels een presentatie. Hij hoopt daardoor een betere duiding te geven aan de cijfers in de jaarrekening, zodat een beter inzicht mogelijk is in de gang van zaken in 2020.

De jaarcijfers van 2020 tonen een groot netto resultaat van € 32,6 miljoen. Dat werd veroorzaakt door een eenmalige bate van bijna € 19 miljoen vanuit de vennootschapsbelasting (welk bedrag geen cash is, maar wel toegevoegd kan worden aan het resultaat) en de verkoop van een terrein aan Greenbox van in totaal € 18 miljoen. Het netto resultaat voor gronduitgifte was echter negatief, namelijk - € 4,1 miljoen, hetgeen in lijn was met de begroting.

De uitgifte van grond voor verkoop en erfpacht. Het resultaat wordt gedreven door grondverkoop, maar de strategie is gericht op onafhankelijk van grondverkoop door gronduitgifte in erfpacht. Echter, de mogelijk tot koop trekt sommige grote internationale partijen aan. Dat betekent dat koop een belangrijk beleidstechnisch instrument blijft. De middelen die vanuit grondverkoop worden gegenereerd, worden vervolgens duurzaam geherinvesteerd in onder andere deelnemingen in zonne- en windparken. Zo is ook voor de ontwikkeling van het Heveskes-terrein in Delfzijl een investering van € 25 miljoen begroot. De uitvoering daarvan is inmiddels gestart. Mede gezien de schaarste in de toekomst is het primaire beleid gericht op uitgifte van grond in erfpacht.

De vennootschapsbelasting. Vanaf 01-01-2017 zijn alle zeehavens belastingplichtig geworden voor de vennootschapsbelasting. Dat betekent dat vanaf dat moment alle bezittingen en schulden tegen de marktwaarde moeten worden gewaardeerd in een *fiscale* openingsbalans. Daarover is met de Belastingdienst in het verleden de nodige discussie gevoerd. Die openingsbalans dient als scheiding tussen de belaste periode na 2017 en de onbelaste periode vóór 2017. De fiscale waarde van alle bezittingen en schulden is hoger dan de commerciële waarde. De commerciële waarde is de waardering die in de jaarrekening staat. Het verschil in waardering heeft een waarde in de toekomst en dat wordt in de jaarrekening vermeld als *latente* belastingvordering. In de Jaarrekening 2020 staat hiervoor een bedrag van bijna € 20 miljoen. Het gaat niet om cash, maar om een waarde die wordt getoond als resultaat en ertoe leidt dat in de toekomst een lagere, *acute* vennootschapsbelasting zal worden afgedragen. Dat bedrag wordt in de voorliggende jaarrekening getoond als eenmalige bate.

De discussie met de Belastingdienst is in 2020 afgerond en dat heeft ertoe geleid dat over de betreffende jaren formele aangiften zijn ingediend die momenteel in behandeling zijn bij de Belastingdienst.

De salariskosten zijn in 2020 lager dan in 2019. De reden daarvoor is dat in 2019 een aantal incidentele lasten is opgenomen met betrekking tot personele regelingen die achterwege zijn gebleven in 2020. Dat maakt een verschil van € 0,8 miljoen.

De voorziening voor sanering van terreinen van € 3 miljoen werd noodzakelijk in verband met een opruimverplichting na het faillissement van de gebruiker. De incidentele kosten zijn ten laste van 2020 gekomen.

Deelnemingen in zonneparken. Alleen het park van Support Delfzijl B.V. genereert momenteel opbrengsten, terwijl de andere twee parken nog niet operationeel zijn. Dat zal spoedig wel het geval zijn.

Dhr. Marquant vraagt naar de reden voor de lagere salariskosten van € 0,8 miljoen. Dat bedrag zou de salariskosten van 6 of 8 mensen kunnen zijn. Of is er sprake geweest van een grote afkoopsom in 2019? Hoe is dit te verklaren?

Dhr. Sanders antwoordt dat het klopt dat GSP afscheid heeft genomen van een aantal medewerkers met wisselende bedragen. In 2020 zijn daarvoor geen reserveringen genomen.

Dhr. König vult aan dat door inhuur van mensen ook een verlaging van de personeelskosten is bereikt.

Dhr. Stulp herinnert eraan dat hij eerder in het AB heeft aangedrongen op erfpacht en constateert dat het beleid is gekanteld door de focus op erfpachtconstructies. Er is sprake van een positief resultaat. Een negatief resultaat zou worden veroorzaakt door rentelasten. Om deze lasten te dekken is verkoop van een groot terrein nodig. Dhr. Stulp begrijpt weliswaar dat GSP in tijden van corona en stikstofproblematiek gronduitgifte middels verkoop nodig heeft, maar hij benadrukt dat het bedrijf los van grondverkoop zwarte cijfers moet gaan schrijven. Graag zou hij beleid zien hoe dat in de komende jaren gerealiseerd wordt. Het is fantastisch dat recent 600 ha grond in exploitatie zal kunnen worden genomen, maar de kanteling dient ook gestalte te krijgen in het *havenbedrijf* en niet slechts in het *grondbedrijf*. Hierop zou strakker gestuurd moeten worden. Het gaat dus om twee componenten: focus op het havenbedrijf en terugdringing van de rentelasten.

Dhr. Sanders onderstreept dat dit precies het beleid is dat reeds wordt gevoerd. Gestreefd wordt naar onafhankelijkheid van grondverkoop en naar uitgifte in erfpacht. Daarnaast wordt bij verkoop de opbrengst duurzaam geherinvesteerd, bijvoorbeeld in deelnemingen die structureel gaan bijdragen aan het resultaat. Wat betreft de haveninkomsten: deze zijn redelijk stabiel onderdeel van het geheel. De concentratie ligt op verdienmodellen op basis van utiliteiten en het doen van

deelnemingen. De gelden uit verkoop komen structureel terug in de W+V-rekening. Er wordt naar gestreefd dat het resultaat voor grondverkoop hoger dan nul is. Hoe en met welke plannen dit resultaat zal worden bereikt staat overigens opgeschreven in het jaarlijks geactualiseerde Businessplan (van december 2020). Zoals eerder in het AB toegelicht hoort de kanttekening inzake de problematiek van stikstof en corona hieraan te worden toegevoegd. Deze problemen hebben een versnelling verhinderd om tot dat resultaat te komen.

Dhr. Rijzebol stelt vast dat er verder geen vragen worden gesteld of opmerkingen gemaakt en stelt voor een positief besluit te nemen ten aanzien van de eerder door hem genoemde punten. Hij constateert dat niemand stemming wenst en dat het voorstel ten aanzien het te nemen besluit is aangenomen.

b. Statutenwijziging

Dhr. Rijzebol merkt op dat de GR als aandeelhouder van GSP NV als enige bevoegd is om de statuten te wijzigen. De reden tot wijziging is dat er zonder wijziging geen structurele mogelijkheid bestaat om een zodanig rooster van aftreding op te stellen als voor de continuïteit is gewenst. Met de wijziging komen er meer mogelijkheden tot herbenoeming. Het DB heeft hierin het voortouw genomen, want het kan niet zo zijn dat de helft van het aantal commissarissen op enig moment aftreedt. Voorgesteld wordt om de representant in de AvA zijn stem uit te laten brengen op een zodanige wijze dat de voorliggende statutenwijziging kan worden goedgekeurd.

Hij constateert dat de vergadering unaniem akkoord gaat en dat aldus is besloten.

c. Profielschets RVC-leden

Dhr. Rijzebol informeert dat binnen afzienbare tijd twee leden van de RVC zullen aftreden waardoor twee vacatures ontstaan. Dit is dan het moment dat de profielschets tegen het licht gehouden kan worden. Er worden geen grote veranderingen voorgesteld, maar door de voorgestelde veranderingen voldoet de schets beter aan de huidige eisen en sluit deze aan op de hedendaagse praktijk. De tot nu toe geldende tekst is opgemaakt in de periode rond de verzelfstandiging. Voorgesteld wordt dat de GR als aandeelhouder de nieuwe tekst vaststelt, zodat men actief op zoek kan gaan naar opvolgers.

Dhr. Rijzebol stelt vast dat niemand het woord wenst en/of stemming verzoekt en concludeert dat het AB conform het voorstel heeft besloten.

d. Herbenoeming enkele RVC-leden

Dhr. Rijzebol merkt op dat de zittingstermijnen van mw. Meijer en dhr. Atsma zijn verlopen. Beiden hebben daarbij één termijn vervuld en beiden hebben aangegeven opnieuw beschikbaar te zijn voor een volgende termijn. Daarvoor is de provincie Groningen benaderd, alsmede de gemeente Eemsdelta, en deze hebben aangegeven genoemde personen aan te bevelen. Daarmee zijn zij terstond herbenoembaar. Het AB heeft hierin het laatste woord en dhr. Rijzebol vraagt of het AB instemt met de benoeming van beide personen voor een tweede termijn.

Hij stelt vast dat wordt geapplaudeerd, dat niemand om stemming verzoekt en dat conform het voorstel is besloten. Dhr. Rijzebol wenst mw. Meijer en dhr. Atsma veel succes bij hun werkzaamheden in de volgende periode.

Mw. Meijer en dhr. Atsma danken het AB voor het in hen gestelde vertrouwen.

e. SkyNRG

Dhr. Rijzebol verwijst naar het verzoek van de directie van GSP NV tot gronduitgifte. Het betreft een optie die zowel kan leiden tot erfpacht als tot een koopconstructie. Hij verzoekt de directie een toelichting te geven.

Dhr. König licht toe dat SkyNRG duurzame (bio)brandstof voor de vliegtuigindustrie wil gaan maken ter vervanging van fossiele brandstof. Zij wil dit doen op het Heveskes-terrein. Ook is de KLM hierbij betrokken. Het gaat om erfpacht dan wel koop. Het bedrijf wil de keuze nog openlaten en zodra de definitieve investeringsbeslissing is gevallen, kan op deze wijze snel worden doorgepakt. De directie heeft gemeend gehoor te moeten geven aan het verzoek van deze onderneming en verzoekt het AB in te stemmen met het voorliggende (concept) besluit.

Dhr. Rijzebol stelt vast dat niemand het woord wenst en dat het AB instemt met het voorliggende besluit, zodat de GR als aandeelhouder goedkeuring kan verlenen aan het besluit van de directie van GSP NV.

f. *Lidmaatschap Coöperatie bedrijvenpark Fivelpoort UA*

Dhr. Rijzebol wijst erop dat de GR als aandeelhouder goedkeuring dient te verlenen aan besluiten van GSP NV ten aanzien van het aangaan van deelnemingen. De nu voorliggende deelneming is bijzonder omdat deze rol al door GSP NV feitelijk werd vervuld. Geconstateerd is echter dat bij de verzelfstandiging omzetting van de statuten van deze coöperatie over het hoofd is gezien. Het gaat hierbij om een juridisch-technische aangelegenheid waarbij de NV de plaats van de GR in de nieuwe statuten van deze coöperatie overneemt.

Dhr. Rijzebol stelt voor om hem opdracht te geven om namens de GR de stem als aandeelhouder in de AvA zodanig uit te brengen dat wordt ingestemd met deelneming van GSP NV aan de coöperatie Bedrijvenpark Fivelpoort U.A. en constateert dat niemand het woord wil voeren, dat niet tot stemming wordt verzocht en dat aldus is besloten.

6. Rondvraag

Dhr. Stulp herinnert eraan dat hij twee of drie AB-vergaderingen geleden gevraagd heeft meer inzicht te krijgen in de strategische grondpositie die GSP wil innemen. Er is richting het AB geen gehoor aan gegeven. Nu verscheen er een paar weken geleden in de pers een artikel waarin de wens werd uitgesproken om de Eemshaven met 600 ha uit te breiden en bij de mededelingen bij deze vergadering werd al gerefereerd aan de kwestie Wiertsema. Als de gronden strategisch waren ingekocht, zouden deze goedkoper zijn dan de prijs die straks betaald zal moeten worden. Iedereen weet nu inmiddels dat GSP van zins is die gronden alsnog te kopen en dan wordt de prijs van die gronden alleen maar hoger. Dhr. Stulp verklaart niet te begrijpen dat, als in het verleden deze kwestie al manifest was, dezelfde fout in de toekomst nog eens wordt gemaakt. Hij vraagt zich af waarom het DB niet eerst getracht heeft de gronden binnen de GR te krijgen voordat de wens bekend wordt gemaakt tot uitbreiding van de Eemshaven. Graag hoort dhr. Stulp een onderbouwing van het DB voor haar handelwijze.

Dhr. Menninga heeft een opmerking over hetzelfde onderwerp, namelijk over de uitbreiding met 600 ha waarover men in de pers kon lezen. Er is sprake van een overeenkomst tussen de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland. Daar staat GSP dus buiten. Klopt dat?

Dhr. Rijzebol bevestigt dat er een overeenkomst is gesloten tussen de provincie en de gemeente Het Hogeland. Op de gronden is een voorkeursrecht gevestigd. Dat betekent in dit geval dat alle gronden die te koop komen, eerst moeten worden aangeboden aan de provincie en de gemeente. Het voorkeursrecht is op hetzelfde moment gevestigd of een dag eerder dan publicatie van het bericht, zodat er geen gat viel en vermeden werd dat er direct op zou worden ingespeeld.

GSP staat op dit moment geheel buiten deze overeenkomst. De provincie is overigens wel in gesprek met GSP.

Dhr. Menninga vraagt naar de reden voor deze overeenkomst.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat ervoor gezorgd is dat de gronden niet in vreemde handen zouden vallen. Als er kopers in het veld worden gestuurd om de gronden op te kopen is dat onmiddellijk een publiek geheim en gaat de prijs een paar keer over de kop. Door vestiging van dit voorkeursrecht is verzekerd dat dit wordt vermeden. Dit is zelfstandig door de provincie en de gemeente besloten, waarbij het DB van de GR geen rol heeft gespeeld.

Dhr. Stulp vraagt of nu met dit voorkeursrecht, waarin de provincie en de gemeente Het Hogeland een positie hebben, gegarandeerd kan worden dat de GR GSP niet te duur aan de gronden kan komen. Dhr. Stulp vermoedt dat hij deze vraag aan de provincie moet stellen.

Dhr. Rijzebol bevestigt dat die discussie inderdaad niet in dit gremium thuis hoort en voorts dat de betrokkenen samen met de gemeente Het Hogeland hun uiterste best doen om de gronden op een goede manier te verwerven. Daardoor zal uitbreiding van de Eemshaven mogelijk worden.

Dhr. Stulp verzekert dat hij de gang van zaken met veel aandacht zal blijven volgen.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat dit ook voor hem geldt, immers "wij zitten in hetzelfde schuitje".

7. Sluiting

Dhr. Rijzebol dankt de aanwezigen voor hun constructieve inbreng. Graag ziet hij de leden terug in levenden lijve. De vergadering wordt gesloten om 11.23 uur.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2021

Nummer: 2021---

Agendapunt: 4a

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris:

18 juni 2021

Onderwerp: Onderzoek aankoop gronden Eemshaven Zuid Oost

Inleiding

Op dinsdag 11 mei 2021 zijn wij geconfronteerd met een reportage van Nieuwsuur. In deze reportage worden diverse aantijgingen gedaan aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports en de directie van Groningen Seaports N.V.

De aantijgingen zijn gericht op de wijze waarop gronden zijn aangekocht bedoeld voor de uitbreiding van de Eemshaven Zuid Oost. De besluitvorming die daarmee gemoeid was, heeft deels voor, en ook na de oprichting van Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden. De rol en verantwoordelijkheid van de Gemeenschappelijke Regeling en daarmee die van het Algemeen Bestuur als hoogste orgaan van de GR is na de verzelfstandiging substantieel gewijzigd ten opzichte van de periode daarvoor. In de bijlage treft u daarover een beschrijving op hoofdlijnen aan.

Onderzoeksopdracht

Wij zijn van mening dat over de wijze waarop de GR zijn taken en bevoegdheden heeft uitgevoerd geen enkel misverstand mag bestaan. Daarom stellen wij u voor om de in de reportage aangehaalde transacties en daaraan ten grondslag liggende besluitvorming en uitvoering daarvan onafhankelijk te laten onderzoeken. Met het onderzoek dient in beeld te worden gebracht welke orgaan welke bevoegdheden had gedurende het traject. Daarbij wordt opgemerkt dat het onderzoek niet kan strekken tot datgene wat thans onder de rechter is. Er dient een feitenrelaas te worden opgesteld, waarna wordt geanalyseerd welke besluiten op welk moment door welk orgaan zijn genomen als het gaat over de grondtransacties verband houdend met de uitbreiding van de Eemshaven Zuid Oost. Ook willen wij kunnen vaststellen of deze besluiten zijn genomen met inachtneming van alle zorgvuldigheidsvereisten en overeenkomstig de wet- en regelgeving contractuele verplichtingen.

Meer specifiek is de vraag of de koopovereenkomsten die voor de uitbreiding van de Eemshaven Zuid Oost rechtmatig zijn afgesloten dan wel of er zaken zijn opgenomen in de overeenkomsten, terwijl daar geen bevoegdheid voor was. Heeft de GR in enige rol een verantwoordelijkheid gehad in het vergeven van windrechten op een plek waarvan eerder is gezegd is dat er geen windmolens worden geplaatst; de zogenaamde vaststellingsovereenkomst. Hoe wordt het verschil in (markt)waarde van de grond verklaard bij de verschillende transacties? Was er sprake van voorkennis van een of meerdere (publieke) partijen?

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN SEAPORTS

Onafhankelijkheid onderzoek

Wij vinden het van belang dat het onderzoek onafhankelijk wordt uitgevoerd. Wij willen ook dat zo snel mogelijk gestart wordt met het onderzoek. Het tijdstip waarop het onderzoek wordt opgeleverd is afhankelijk van de beschikbaarheid van de onderzoekers waarbij wij juistheid en kwaliteit van het onderzoek boven snelheid verkiezen. De verwachting dat het onderzoek nog dit jaar wordt afgerond. Het AB wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het proces.

Met bovenstaande inhoudelijke vragen en hebben wij ons georiënteerd op mogelijke uitvoerders van het onderzoek. Deze zoektocht heeft enige tijd in beslag genomen omdat wij zeker wilden zijn dat een onderzoeker of onderzoeksbureau op geen enkele wijze enige vorm van betrokkenheid heeft gehad bij een van de betrokken partijen. Tegelijkertijd dient voldoende expertise aanwezig te zijn op zowel het terrein van privaatrecht als publiekrecht en daarmee samenhangende governancestructuur zoals wij die nu kennen.

Hoewel er meerdere gesprekken zijn gevoerd zijn er twee organisaties overbleven die geen enkel raakvlak hebben met de drie deelnemende overheden als de GR en de NV, c.q. diens bestuurders. Op basis van de gevoerde gesprekken zijn twee organisaties gevraagd een offerte uit te brengen. Op basis van de objectieve inhoudelijke criteria is het DB van mening dat het aanbod van Professor Boogers als enige volledig aansluit op de vragen zoals deze door raden en staten door tussenkomst van de AB-leden zijn gesteld. Genoemde offerte geeft ook een concrete doorkijk naar verwachte kosten en doorlooptijd en brengt een indrukwekkende lijst van vergelijkbare onderzoeken onder de aandacht. In de andere ontvangen offerte hebben beide onderdelen een open eind.

Aanpak

Teneinde de onderzoekers onafhankelijk te laten functioneren wordt ervoor gekozen dat bestuurders geen rol hebben in de begeleiding van het onderzoek. De secretaris van de GR fungeert als eerste aanspreekpunt. Daar waar het de provincie of gemeenten betreft zijn de provinciesecretaris en de beide gemeentesecretarissen intermediair voor de informatievoorziening aan de onderzoekers. Zij zijn dan verantwoordelijke voor het leveren van documenten en dienen als intermediair voor interviews en dergelijke. Vanzelfsprekend vinden er in het kader van het onderzoek wel gesprekken met (voormalige) DB en AB leden plaats. Concreet wordt gewerkt volgens een aantal stappen:

1. Startgesprek
2. Beschrijving governance
3. Opstellen feitenrelaas
4. Verdiepende interviews betrokkenen
5. Wederhoor, waaronder accordering van de interviewverslagen
6. Rapportage en presentatie

Kosten

De kosten van het onderzoek onder Professor Boogers bedragen afgerond € 70.000,-. Het budget voor externe advisering in de GR is voor dit jaar € 20.000,-. Dat is onvoldoende voor de kosten en zal een forse overschrijding met zich meebrengen. Wij zijn van mening dat dit gezin de urgentie van het onderwerp verantwoord is. Gelet op de beperkte omvang van de uitvoeringskosten van de GR zal dit niet volledig binnen de eigen begroting kunnen worden opgevangen, wat een verhogend effect zal hebben op het bij de N.V. door te belasten eindafrekening tot gevolg zal hebben.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN
SEAPORTS

Voorstel:

Het Dagelijks Bestuur de opdracht te geven om onafhankelijk onderzoek te laten doen door Professor Boogers, door tussenkomst van het bureau Necker van Naem, ter beantwoording van de vraag of de besluitvorming rondom en voortvloeiende uit de uitbreiding van Eemshaven Zuid Oost zorgvuldig en rechtmatig tot stand zijn gekomen, genomen en als zodanig uitgevoerd.

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2021

Nummer: GR2021

Agendapunt: 4b

Voor akkoord

Datum

Secretaris: A. Swart

11 juni 2021

Onderwerp: programmaverantwoording en jaarrekening 2020 (jaarstukken)

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam, stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft. Het Dagelijks Bestuur dient de jaarrekening aan de toezichthouder te zenden, binnen twee weken na de vaststelling, doch uiterlijk 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (art 58 Wgr)

Hierbij treft u de concept programmaverantwoording en jaarrekening 2020 aan. Wij hebben dit concept ter informatie aan de deelnemers in de GR gezonden, samen met de conceptbegroting 2022.

Status

Bijgevoegde jaarstukken zijn de door Deloitte in opdracht van de GR opgesteld op basis van de administratie van de GR. Het gehanteerde format voldoet volledig aan de eisen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De afgelopen jaren zijn er door de toezichthouder geen opmerkingen meer gemaakt over de inhoud en vorm van de jaarrekening.

De verantwoording is intussen beoordeeld door onze accountant EY. Het accountantsverslag is als bijlage bijgevoegd.

Programmaverantwoording en jaarrekening

Bij het opstellen van de rekening is gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals die ook voorgaande jaren is geweest. Daarmee blijft de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren in stand.

Het resultaat over 2020 bedraagt € 0,00. Dit komt overeen met het verwachte resultaat uit de begroting 2020.

Belangrijkste verschillen tussen raming en realisatie

Sinds de verzelfstandig van Groningen Seaports NV is een dalende trend zichtbaar van de beheers- en uitvoeringskosten van de GR. Dit is met name zichtbaar in de kosten voor secretariaat en beheer, alsmede de kosten voor advisering door derden. De accountantskosten echter verlopen niet volgens diezelfde lijn. Hier is een beperkte kostenstijging zichtbaar. De regelmatige gewijzigde regelgeving waaraan de financiële verslaglegging van de een openbaar lichaam aan moet voldoen is hiervan één van de oorzaken.

Opmerkingen accountant

De accountant maakt in zijn verslag een aantal opmerkingen die opvolging verlangen. Hieronder geven wij deze punten weer.

1. *De GR heeft geen functionaris gegevensbescherming aangesteld. Dit is op grond van de AVG wel verplicht.*
Het DB erkent dat dit nog niet is georganiseerd. De GR-organisatie is in zijn omvang zodanig klein dat deze taak niet met in achtneming van de gewenste functiescheiding intern kan worden ingevuld. Wij oriënteren ons op dit moment op een oplossing waarbij een externe functionaris deze rol op zich neemt.
2. *De betalingen namens de GR worden op verzoek verricht door functionarissen bij de N.V. ten laste van de bankrekening van de GR. Een aantal van de functionarissen bij de NV zou echter eigenstandig betalingen kunnen verrichten ten laste van de GR.*
Bij de verzelfstandiging is bewust voor deze constructie gekozen. Om deze wijze hoeft de GR geen eigen (digitale) infrastructuur te onderhouden voor het doen van een beperkt aantal financiële transacties. Het is verstandig de wenselijkheid van de feitelijke verwevenheid in de uitvoering van deze processen nader te bezien. Het DB onderzoekt mogelijkheden om enerzijds de efficiëntie, maar zeker ook de zorgvuldigheid en rechtmatigheid te kunnen borgen.
3. *De GR heeft zich vanaf het moment dat de Vpb ook van toepassing is geworden voor overheidsorganen, onderbouwd op het standpunt gesteld dat ze niet Vpb-plichtig is. Nu de N.V. in een ver gevorderd stadium is met het vaststellen van zijn Vpb-positie ligt het voor de hand deze conclusie dit jaar met de belastingdienst schriftelijke te bevestigen.*
Het DB zal deze actie overeenkomstig de opmerking van de accountant oppakken.

Advies:

De bijgevoegde programmaverantwoording en jaarstukken 2020 vaststellen en zenden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Mandaat: AB

- Bijlage:**
1. Programmaverantwoording en jaarrekening 2020
 2. Controleverklaring van de accountant
-

Jaarstukken 2020

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands

Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Jaarverslag	5
2.1	Programmaverantwoording	9
2.2	Paragrafen	10
2.2.1	A. Lokale heffingen	11
2.2.2	B. Weerstandvermogen en risicobeheersing	11
2.2.3	C. Onderhoud kapitaalgoederen	16
2.2.4	D. Financiering	17
2.2.5	E. Bedrijfsvoering	19
2.2.6	F. Verbonden partijen	19
2.2.7	G. Grondbeleid	24
3	Jaarrekening	25
3.1	Balans per 31 december 2020	25
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2020	27
3.3	Toelichtingen	28
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	28
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2020	31
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020	39
3.3.4	Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	42
3.3.5	Taakvelden	45

1 Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Jaarstukken is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli 2021.

Dit document is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2020

Verzelfstandiging Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Afspraken over de rol en verantwoordelijkheidsverdeling tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports zijn vastgelegd in een verzelfstandigingsovereenkomst.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van Groningen Seaports N.V.

Hiertoe is een borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee een 100% borgstelling wordt gerealiseerd voor de financiering van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling is nodig om zekerheden voor financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. De borgstelling heeft betrekking op geborgde projecten met een maximum van € 268,0 mln en de bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) van € 84,5 mln. Door de BNG Bank is een borgstelling aan GR Havenschap Groningen Seaports verstrekt met een maximum van € 215,0 mln.

Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische eigendom gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Op basis van die toetsing is de conclusie getrokken dat de 100% borgstelling niet zal leiden tot ongeoorloofde staatssteun, zolang:

1. de financiering toeziet op reeds op de datum van verzelfstandiging geaccordeerde projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt.

De hoogte van de genoemde vergoeding wordt in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar. De definitieve vaststelling geschied na afloop van het boekjaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Delfzijl. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

2 Jaarverslag

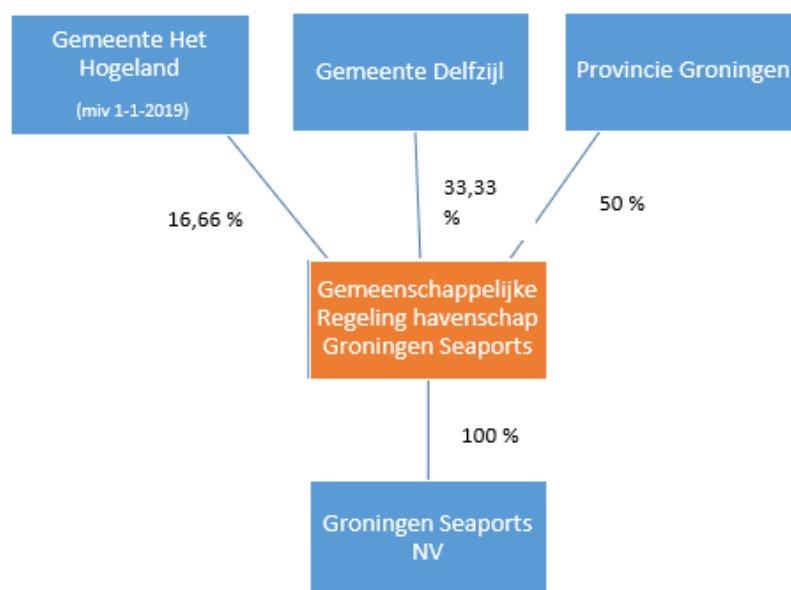
Aandeelhoudersstrategie

Eind 2016 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports haar aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Het doel van de aandeelhoudersstrategie is om er voor te zorgen dat de beoogde effecten van de verzelfstandiging ook daadwerkelijk worden behaald. Deze strategie is ook in 2020 de basis geweest om de positie van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder nader te concretiseren. Het document biedt een handvat voor de besluiten van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Voorstellen die de GR Groningen Seaports heeft ontvangen als aandeelhouder zijn telkens door het AB aan de strategie getoetst alvorens een besluit wordt genomen over de wijze waarop de stem als aandeelhouder wordt uitgebracht. Dit gebeurt door middel van een vast format waarmee de voorstellen aan het AB worden aangeboden en de effecten van het besluit worden afgezet tegen de doelen uit de strategie.

Door Groningen Seaports N.V. worden bij het opstellen van rapportages, plannen en voorstellen aan de aandeelhouder, de doelen van de aandeelhoudersstrategie als uitgangspunt genomen en inzichtelijk gemaakt. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder is opgenomen in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra aanknopingspunten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Groningen Seaports N.V. heeft de aandeelhoudersstrategie vertaald in het eigen beleid, zoals het Deelnemingenbeleid en het Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Interne organisatie

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports is aangegaan door

Provinciale Staten van Groningen, Gedeputeerde Staten van Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de gemeenten Delfzijl en Het Hogeland.

* Met de hiernaast genoemde percentages wordt de mate van invloed, beslissingsmacht aangegeven.

De gemeente Het Hogeland is ontstaan per 1 januari 2019. Deze gemeente is het resultaat van de samenvoeging van de gemeenten Eemsmond, Bedum, De Marne en Winsum. De Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi) schrijft voor

dat een GR na een herindeling van gemeenten moet worden aangepast of herbevestigd. (artikel 31 lid 4). De nieuwe gemeente heeft de huidige regeling bekrachtigd door de gewijzigde GR Havenschap Groningen Seaports vast te stellen. Ook de andere deelnemers hebben de gewijzigde tekst vastgesteld. Naast de gevolgen van de herindeling is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de tekst daar waar mogelijk te vereenvoudigen en te actualiseren. De nieuwe regeling is op 18 december 2019 in werking getreden.

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2021 maakt per die datum de gemeente Eemsdelta (samenvoeging van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum) deel uit van de GR als rechtsopvolger van de gemeente Delfzijl.

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen.

Met ingang van maart 2020 hebben alle vergaderingen van zowel de Algemeen- als het Dagelijks Bestuur digitaal via het programma Microsoft Teams plaatsgevonden. Ook ambtelijke afstemming vond zo veel als mogelijk via de digitale weg plaats. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn live gestreamd via de website van de gemeente Het Hogeland. De vergaderingen moeten op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling openbaar en toegankelijk zijn voor publiek. De Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba schrijft voor aan welke vereisten moet worden voldaan. In hoofdstuk 4 van deze wet is geregeld dat tijdelijk mag worden afgeweken van de in de Wet gemeenschappelijke regelingen voorgeschreven fysiek te houden besluitvormende vergaderingen van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling. Daarvoor in de plaats kan het bestuur in een digitale omgeving

besluiten nemen, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo moet de openbaarheid worden geborgd doordat de bevolking live mee kan kijken. Tevens moet elk lid van het bestuur afzonderlijk digitaal toegang hebben tot de vergadering en dienen leden zichtbaar en hoorbaar zijn, zodanig dat hun identiteit kan worden vastgesteld. Het AB heeft gebruik gemaakt van het programma Teams om te vergaderen. Deze vergaderingen zijn live gestreamd via de website van de gemeente Het Hogeland. Bij aanvang van de vergadering heeft de voorzitter telkens de aanwezige leden opgeroepen en verzocht zich te identificeren door het uitspreken van zijn/haar naam, waarmee de identiteit kon worden vastgesteld. De secretaris hield vervolgens op basis van het aanwezigheidsoverzicht in de software bij dat ieder lid afzonderlijk was aangemeld. Aan deze voorwaarden is voldaan.

Uitvoering publieke taak

In de statuten van Groningen Seaports N.V. is vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart verslag doet over de wijze waarop de publieke taken in het jaar daaraan voorafgaand zijn vervuld. De havenmeester is verantwoordelijk voor het toezicht op de haven en de havenwerken. Tevens is hij belast met het handhaven van de openbare orde en de veiligheid in de haven. In april van 2020 heeft het Dagelijks Bestuur kennis genomen van de rapportage over 2019 van de havenmeester en deze ter informatie gezonden aan het Algemeen Bestuur. In de rapportage worden de incidenten die zich hebben voorgedaan vermeld en de ontwikkelingen rondom het Nautisch Service Centrum geschetst. Uit de rapportage blijkt dat er zich in het verslagjaar 2019 diverse kleine incidenten hebben voorgedaan maar minder dan het jaar ervoor. De morsingen die zich hebben voorgedaan waren vooral terug te herleiden naar het bunkeren van schepen, maar ook naar falend materiaal. De grootste morsing deed zich voor op het Eemskanaal waar ca 800 liter vrij kwam bij het laden van een bunkerschip. Ook calamiteiten op land en zee en buiten de bevoegdheid van de havenmeester kunnen invloed hebben op het havengebied. Zo verloor de MSC Zoë in de nacht van 1 op 2 januari 2019 342 containers waarvan ook een deel van de inhoud aanspoelde in de havens. Dit voorval leidde tot tijdelijke stremming van de zeevaart en grote belasting voor het milieu. Het aangespoelde afval is met behulp van vrijwilligers opgeruimd. De gevolgen van deze gebeurtenis zullen ongetwijfeld nog een lange tijd merkbaar zijn.

In 2019 hebben zich twee fatale ongevallen voorgedaan. Eén aan boord van een schip en de andere bij het embarkeren door een opvarende van een schip. In beide gevallen heeft er strafrechtelijk onderzoek plaatsgevonden.

Tot slot hebben zich enkele branden voorgedaan in het havengebied. Oorzaken daarvan was onder andere het morsen van twintig ton gesmolten aluminium bij Aldel. De brand in de thermische reiniger van Pouw was van substantiële omvang.

In het in 2020 behandelde jaarverslag van de havenmeester wordt melding gedaan van een kleinschalige reorganisatie van het Nautisch Service Centrum (NTC). Met het opnieuw toewijzen van taken en bevoegdheden wordt de onderlinge vervangbaarheid vergroot, waardoor de kwetsbaarheid wordt verkleind. Het NTC bestaat uit de havenmeester, de plaatsvervangend havenmeester, een informatiespecialist, de unit operations bestaande uit vier personen en de unit VTSO (Vessel Traffic Service Operator) bestaande uit zeven personen.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de werkzaamheden en resultaten van de publieke taken wordt verwezen naar de jaarlijkse rapportages van de havenmeester.

Verantwoording

Naast de oplevering van een jaarverslag en een jaarrekening worden er ook halfjaarlijkse tussenrapportages opgesteld. Halfjaarlijks verschijnt er een financiële rapportage van de GR Havenschap Groningen Seaports en een overzicht van de door Groningen Seaports N.V. onder de borgstelling vallende aangetrokken kasgeldleningen.

Met ingang van de controle van het boekjaar 2017 is na een aanbestedingsprocedure door het Algemeen Bestuur opnieuw EY als accountant benoemd voor een periode van vier jaar. 2020 is het laatste jaar van dit contract. Wel is er een verlengingsoptie opgenomen.

Coronavirus (COVID-19)

Op 27 februari 2020 is er in Nederland voor het eerst een inwoner positief getest op het coronavirus. De coronapandemie heeft de wereld gedurende de rest van het jaar 2020 in zijn greep gehouden. Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie en dus ook op de omgeving waarin de enige deelneming van de GR Groningen Seaports, Groningen Seaports N.V., opereert. Mogelijke risico's zouden bijvoorbeeld vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen kunnen zijn. Groningen Seaports N.V. is zich ondanks de crisis blijven focussen op de afgesproken kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports N.V. is ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat werden gesteld hun activiteiten te continueren, hetgeen dus ook gebeurde. De contacten met de bedrijven in het beheersgebied zijn ook in stand gebleven en er hebben nieuwe gronduitgiften plaatsgevonden. Al met al zijn er ondanks de crisis goede resultaten behaald.

Er hebben als gevolg van de coronavirus geen zaken plaatsgevonden waardoor de waardering van de deelneming, de afgegeven borgstelling en verstrekte lening, in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports moet worden bijgesteld.

2.1 Programmaverantwoording

De enige activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, zijn de taken als aandeelhouder, borgsteller en de uitvoering van de publieke taak. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

De Raambegroting 2020 is tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 juni 2019 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt € 0. Het werkelijke resultaat bedraagt € 0.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2020 voorgenomen beleid voor dat jaar.

Onderstaand is een overzicht van de baten en lasten opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Baten	2.804	2.354	2.510
Lasten	2.804	2.354	2.510
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.3.3.

Dekkingsmiddelen

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.613	2.163	2.510
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	2.613	2.163	2.510

Onvoorzien

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de jaarstukken een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.2.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid van de havens in het beheergebied. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NTC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening. In de havenbeheersverordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2020 Groningen Seaports N.V.’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is diens gevolg rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan ondermeer geregeld middels de Algemene Voorwaarden 2020. Zeehavengelden en binnenhavengelden, en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven.

De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 268,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100,0 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.Door de ingezette afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt het risico als nihil ingeschat.
4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.
5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Ultimo 2020 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van

de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt.

Op 12 februari 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd en vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst “overeenkomst houdende volledig geborgde financiering”.

De leningen die door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de verzelfstandiging zijn aangetrokken voor de financiering van diverse projecten, zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging.

Op 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de 7-jaars lening ad € 50 miljoen geherfinancierd, waarmee de borgstelling op deze lening is komen te vervallen.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports N.V. met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports N.V. in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln, terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico zeer beperkt, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit) en het grondexploitatiebeleid (risicobeheersing). Op basis van de uitgevoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 260,9 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. is voldoende om de beschreven risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

Coronavirus (COVID-19)

De impact van COVID-19 heeft in 2020 geen impact gehad op de (begrote) resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling en haar deelneming Groningen Seaports N.V. De gemeenschappelijke regeling en Groningen Seaports N.V. hebben geen gebruik gemaakt van steunmaatregelen in het kader van COVID-19. De vooruitzichten voor de komende twaalf maanden zijn positief. Op het moment van opstellen van de jaarrekening geldt een lockdown. Indien de lockdown wordt verlengd of opnieuw wordt ingevoerd in 2021 heeft dit naar verwachting geen impact op de resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling. De jaarrekening is derhalve opgesteld op basis van continuïteit.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van 8%.

Realisatie 2019: 8% en begroot 2020: 7%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) -/- 927%. Realisatie 2019: -/- 869% en begroot 2020: -/- 778%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,8% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Omdat de in erfpacht uitgegeven gronden niet classificeren als bouwgronden in exploitatie en de GR Havenschap Groningen Seaports eveneens niet beschikt over andere bouwgronden in exploitatie, is het kengetal grondexploitatie niet van toepassing.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken. Er is geen sprake van incidentele baten of structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het gerealiseerde totaal saldo van de baten en lasten bedraagt nihil. De realisatie 2020 en begroting 2020 vertonen hetzelfde beeld ten aanzien van de structurele exploitatieruimte.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports, daar de GR geen belastingen heft.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De gronden en de infrastructuur in het havengebied zijn het economisch eigendom van Groningen Seaports N.V. en het juridisch eigendom van de GR Havenschap Groningen Seaports. Omdat het economisch eigendom niet in handen is van de GR Havenschap Groningen Seaports, worden de activa niet op de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports verantwoord. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa van de GR Havenschap Groningen Seaports van in totaal € 222,6 mln bestaan grotendeels uit een kapitaalverstreking aan Groningen Seaports N.V. van € 198,1 mln. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. van € 22,0 mln. Dit wordt grotendeels gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten zijn overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

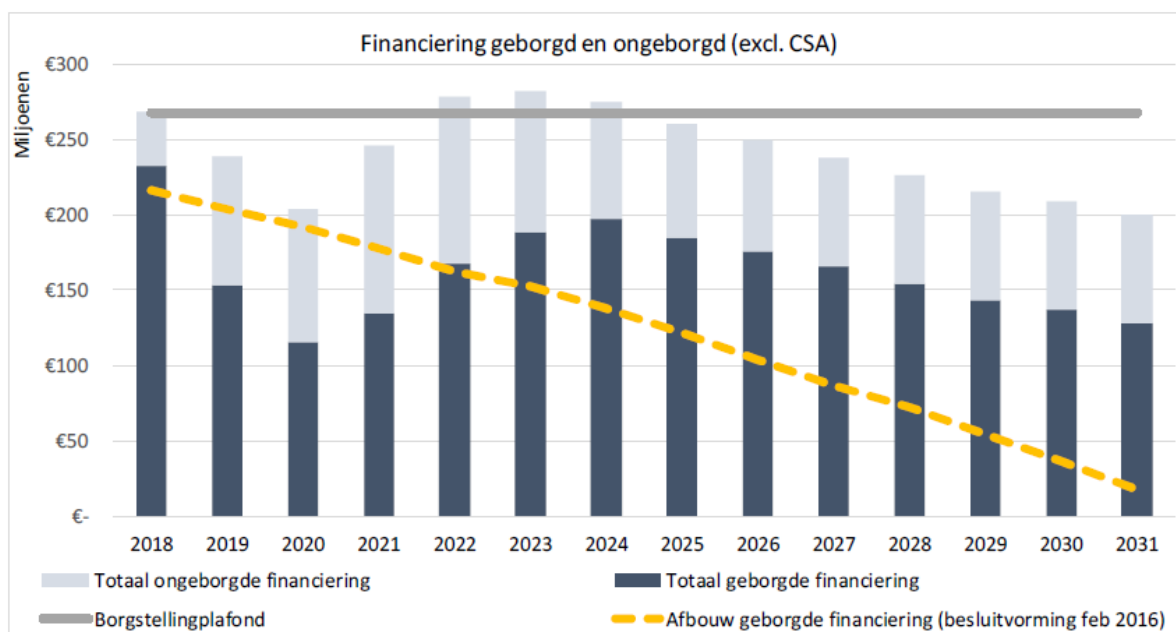
Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een

financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2021-2025 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 12 november 2020 vastgesteld.

Het borgstellingplafond is gesteld op € 268 miljoen, de verwachte financiering onder de borgstelling blijft ruim onder dit plafond. In 2016 is ook afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen. Over de afbouw zijn geen harde afspraken gemaakt, maar bovenstaande grafiek laat de mogelijke afbouw van de borgstelling zien in de komende tien jaren.

De huidige oplopende financiering onder de borgstelling is het gevolg van de oplopende behoefte aan kasgeld (geborgd) en het aflossen van de ongeborgde overbruggingsfaciliteit deelnemingen. Op het moment dat in de komende jaren nieuwe langlopende financiering (naar verwachting in 2023 of 2024) zal worden aangetrokken, kan dit zowel onder de borgstelling van de Gemeenschappelijke Regeling als ongeborgd (verstrekken van andere zekerheden) plaatsvinden.

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100,0 mln. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50,0 mln voor termijnen van 10 en 12 jaar. Voor het

overige deel van de geborgde financiering wordt een kasgeldlening aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

Door de BNG Bank is een borgstelling aan GR Havenschap Groningen Seaports verstrekt met een maximum van € 215,0 mln.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% (ultimo 2019: eveneens 100%) aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in

de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid; en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder wordt jaarlijks in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. verwoord. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra handvatten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Verder heeft Groningen Seaports N.V. invulling gegeven aan de kaderstellende

aandeelhoudersstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports door vaststelling van (bijgestelde) beleidsdocumenten:

- Deelnemingenbeleid;
- Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Met de aandeelhoudersstrategie is tevens aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders;
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports;
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports;
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports;
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

Op 27 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de deelnemers te verzoeken de tekst van de GR Havenschap Groningen Seaports te actualiseren. Aanleiding daartoe was onder ander het ontstaan van de gemeente Het Hogeland per 1 januari 2019 door de samenvoeging van de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond. Tot de samenvoeging maakt de gemeente Eemsmond deel uit van de GR Havenschap Groningen Seaports. De rechtsopvolger, de gemeente Het Hogeland, maakt door de vaststelling van de gewijzigde tekst van de Gemeenschappelijke Regeling nu definitief deel uit van de samenwerking. Ook het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Delfzijl en het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten hebben de gewijzigde tekst vastgesteld, zodat deze op 18 december van dat jaar in werking kon treden. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om ook een aantal andere wijzigingen in de tekst door de voeren. Zo is de tekst geactualiseerd op basis van de nu geldende Wet gemeenschappelijke regelingen en heeft daarmee een meer duale basis. Ook is getracht de regeling te vereenvoudigen, zodat het bijdraagt aan een transparante governance structuur dat recht doet aan de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van

alle actoren. In aansluiting op de nieuwe tekst heeft het Algemeen Bestuur op 16 december 2019 een reglement van orde vastgesteld. Deze is op 1 januari 2020 in werking getreden.

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

Het blijft een continu aandachtspunt voor de GR Havenschap Groningen Seaports en haar deelnemers om te werken aan de best passende governance structuur. De governance moet zijn ingegeven door de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie, slagkracht en financiële afhankelijkheid er uit ziet en komt te zien.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat ervoor open om naar aanleiding van- en met inachtneming van de aandeelhoudersstrategie in gesprek te blijven met zowel de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports als met Groningen Seaports N.V. over deze rollen.

Kerngegevens:

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2019: € 228,3 mln * 31 december 2020: € 260,9 mln *
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2019: € 328,0 mln * 31 december 2020: € 300,5 mln *
Resultaat boekjaar:	2019: € 0,5 mln * 2020: € 32,6 mln *

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2020

(bedragen x € 1.000,-)		
ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2	2
- Investerings met een economisch nut	<u>2</u>	<u>2</u>
Financiële vaste activa	220.064	220.064
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
- Leningen aan:		
- deelnemingen	<u>22.006</u>	<u>22.006</u>
Totaal vaste activa	220.066	220.066
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6	7
- Overige vorderingen	<u>6</u>	<u>7</u>
Liquide middelen	1	1
- Banksaldi	<u>1</u>	<u>1</u>
Overlopende activa	2.388	2.544
-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.728	1.884
-Overige nog te ontvangen bedragen	<u>660</u>	<u>660</u>
Totaal vlottende activa	2.395	2.552
Totaal activa	222.461	222.618

(bedragen x € 1.000,-)		
PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	219.876	219.876
- Algemene reserve	219.876	219.876
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal vaste passiva	219.876	219.876
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
- Overige schulden	191	191
Overlopende passiva	2.394	2.551
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.394	2.551
Totaal vlottende passiva	2.585	2.742
Totaal passiva	222.461	222.618
Gewaarborgde geldleningen	188.000	221.800

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2020

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten	2.804	2.354	2.510
Totaal saldo programma	2.804	2.354	2.510
Algemene dekkingsmiddelen:			
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie			
- Financiële baten	2.804	2.354	2.510
- Financiële lasten	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.804	2.354	2.510
Kosten van de overhead	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Gezien de aard van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn enkele op grond van het BBV verplichte toelichtingen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze zijn daarom niet opgenomen in de jaarrekening. Het betreft de volgende toelichtingen:

- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen, daar gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van incidentele baten en lasten;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, daar geen sprake is van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Daarnaast is gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports slechts sprake van één programma: Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoording van de financiering

Tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is op 12 februari 2016 een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2020 69% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268,0 mln;
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2020 € 115,7 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2020 € 72,3 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2020 in totaal € 188,0 mln.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen heeft Groningen Seaports N.V. de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR Havenschap Groningen Seaports kan functioneren.

In februari 2016 is een borgstellingsovereenkomst afgesloten tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports, waarin is afgesproken dat de GR Havenschap Groningen Seaports volledig borg staat voor de betreffende kasgeldleningen alsmede de opgenomen langlopende schulden voor de geborgde projecten en de uit de afgesloten derivaten (renteswap) voortvloeiende verplichtingen.

Incidentele baten en lasten

Er is geen sprake van incidentele baten en lasten in 2020.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend wordt vastgesteld.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen) geldt als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Duurzame

waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V.'s en B.V.'s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tot dusver is een dergelijke waardevermindering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de GR Havenschap Groningen Seaports participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Leningen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de jaarlijkse aflossingen en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten de balansstelling om het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 1-1-2020	Reclassificatie	Investeringen	Desinvesterin gen	Boekwaarde per 31-12- 2020
Investeringen met economisch nut					
Gronden en terreinen					
In erfpacht uitgegeven gronden	1.346	32	-	-21	1.357
Bruto voorraad Groningen Seaports	922	-32	3	-63	830
Totaal investeringen met economisch nut	2.268	-	3	-84	2.187

De gronden en terreinen worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare.

De reclassificatie betreft de in het boekjaar in erfpacht uitgegeven gronden ad € 32.

Uitgegeven terreinen / In erfpacht uitgegeven gronden (in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de in erfpacht uitgegeven gronden, infrastructuur in gebruik door Groningen Seaports, langdurige verhuur en opstal. De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht zijn uitgegeven dan wel teruggenomen. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. in erfpacht zijn uitgegeven aan externe partijen. Per 31 december 2019 betroffen de totaal uitgegeven terreinen 1.346 hectare (registratiewaarde € 1.346). Per saldo bedraagt de mutatie in 2020 32 hectare (registratiewaarde € 32) en resteert per 31 december 2020 1.378 hectare (registratiewaarde € 1.378).

Bruto voorraad GSP/In erfpacht uitgegeven gronden (voorraad Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke tot de netto-voorraad grond van Groningen Seaports N.V. behoren. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven.

Per 31 december 2019 betroffen deze gronden 922 hectare (registratiewaarde van € 922). Per saldo bedraagt de mutatie in 2020 +/- 92 hectare (registratiewaarde € 92) en resteert per 31 december 2020 830 hectare (registratiewaarde € 830).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal	220.064	220.064

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports N.V. In het kader van de verzelfstandiging is de verkrijgingsprijs hiervan gesteld op € 198,1 mln. Op de deelneming Groningen Seaports N.V. vinden conform BBV geen

vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Hiervan is ultimo 2020 geen sprake.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar (Hoofdstuk 4, artikel 4.1 van de akte van inbreng en vestiging rechten van erfpacht) indien:

- Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR Havenschap Groningen Seaports;
- een door een derde aan Groningen Seaports N.V. ter leen verstrekte geldsom bevoegd wordt opgeëist en Groningen Seaports N.V. dienaangaande jegens die derde in verzuim is;
- Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR Havenschap Groningen Seaports partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing;
- Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend;
- Indien de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. eindigen.

Bovenstaande situaties hebben zich niet voor gedaan gedurende 2020.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige vorderingen		
- Te vorderen rente	-	-
- Te vorderen borgstellingsvergoeding	-	-
- Overige vorderingen	6	7
Totaal overige vorderingen	6	7

De overige vorderingen betreft een vordering op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Drempelbedrag schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de begroting van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de Gemeenschappelijke Regeling is dat voor 2020 een bedrag van € 250.000. In het tweede kwartaal van 2020 is er een overschrijding ontstaan doordat het saldo op de Rabobank rekening was opgelopen door een aantal grotere ontvangsten, welke in het derde kwartaal weer zijn afgeroomd. Het saldo ultimo 2020 was daardoor weer lager dan het drempelbedrag.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In de volgende tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2020 is geweest (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	1	470	36	37
Drempelbedrag	250	250	250	250
Ruimte onder drempelbedrag	249	-	214	213
Overschrijding van het drempelbedrag	-	220	-	-

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Banksaldi	1	1
Totaal liquide middelen	1	1

Overlopende activa

De in de balans opgenomen overlopende activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overlopende activa		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.728	1.884
- Overige nog te ontvangen bedragen	660	660
Totaal overige vorderingen	2.388	2.544

De post overige nog te ontvangen bedragen ad € 660.000 betreft de rente die Groningen Seaports N.V. verschuldigd is op de langlopende lening.

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen betreft:

- de te vorderen borgstellingsvergoeding ad € 1.694.000 betreft de vergoeding over de borgstelling die door de GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports N.V.
- een vordering ad € 34.000 op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Algemene reserve	219.876	219.876
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal	219.876	219.876

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de reserves weer gedurende het jaar 2020:

(bedragen x € 1.000,-)	Saldo per 01-01-2020	Resultaat-bestemming 2020	Toevoegingen 2020	Onttrekkingen 2020	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876
Totaal algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876

Vlottende passiva

De in de balans opgenomen vlottende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
Overlopende passiva	2.394	2.551
Totaal	2.585	2.742

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige schulden		
- Rekening-courant Groningen Seaports N.V.	191	191
Totaal overige schulden	191	191

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente vergoed en/of in rekening gebracht.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
- Vergoeding diensten Groningen Seaports N.V.	2.354	2.510
- Accountantskosten	35	34
- Overige nog te betalen kosten	5	7
Totaal	2.394	2.551

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeenschappelijke regeling gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard/omschrijving	Bedrag per 31-12-2020	Bedrag per 31-12-2019
Groningen Seaports N.V.	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	188.000	221.800

Het oorspronkelijke bedrag van de gewaarborgde geldleningen bedroeg € 222 mln. Begin 2020 stond hier nog een bedrag van € 222 mln open. Eind 2020 was dit een bedrag van € 188 mln.

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2020 69% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268,0 mln.
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2020 € 115,7 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2020 € 72,3 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2020 in totaal € 188 mln.

Naast de verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen is geen sprake van overige niet in de balans opgenomen materiële financiële verplichtingen.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2020	Raming begrotingsjaar 2020	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar	Realisatie begrotingsjaar 2019
Programma Havenschap Groningen Seaports				
Lasten				
- Dienstenvergoeding	2.354	2.804	-	2.510
- Accountants- en administratiekosten	40	35	-	34
- Secretariaat- en beheerskosten	30	42	-	35
- Advieskosten	4	20	-	15
- Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-74	-97	-	-84
Totaal saldo programma	2.354	2.804	-	2.510
Algemene dekkingsmiddelen:				
Saldo van de financieringsfunctie				
Financiële baten				
- Rente lening Groningen Seaports N.V.	660	660	-	660
- Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.694	2.144	-	1.850
Saldo totaal financiële baten	2.354	2.804	-	2.510
Financiële lasten				
- Rente deelnemers	-191	-191	-	-191
- Overige	-	-0,5	-	-
Doorbelasting rente aan Groningen Seaports N.V.	191	191,5	-	191
Saldo totaal financiële lasten	-	-	--	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.354	2.804	-	2.510
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.354	2.804	-	2.510
Kosten van de overhead	-	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-	-

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2020	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.354	2.804	2.510
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	2.354	2.804	2.510

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2020	Raming begrotingsjaar 2020	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Programma 1	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Naarmate Groningen Seaports N.V. verder verzelfstandigd nemen de beheerskosten van de GR steeds verder af. Tevens zijn de financiële baten lager uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een lager bedrag aan gewaarborgde leningen. Mede doordat door COVID-19 minder ontwikkelactiviteiten binnen de GR hebben plaatsgevonden, zijn er minder advieskosten geweest. Daarentegen zijn de accountants- en administratiekosten hoger uitgevallen door aanvullende werkzaamheden inzake COVID-19 voor de jaarrekening 2019.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelastingheffing

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2016 en 2017 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart gebracht. Op basis van een door externe adviseurs uitgevoerde analyse stelt de GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Voornaamste reden hiervoor is dat op basis van de uitgevoerde analyse verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Door Groningen Seaports N.V. wordt momenteel de toepasselijkheid van de vennootschapsbelastingplicht met de Belastingdienst afgestemd. Zodra de afstemming door Groningen Seaports N.V. met de Belastingdienst richting een finale afronding gaat, zal de GR Havenschap Groningen Seaports het actieve afstemmen met de fiscus agenderen teneinde ons standpunt concreet met de Belastingdienst af te stemmen.

Op basis van de in 2017 uitgevoerde analyse en de herijking hiervan ultimo 2020 is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd. Er is derhalve geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting. In de jaarrekening 2020 is een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2020 hebben conform de begroting geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor GR Havenschap Groningen Seaports is € 201.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij de GR Havenschap Groningen Seaports kwalificeren de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur als topfunctionaris. De leden van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit leden die deze functie vervullen vanuit de rol van gemeenteraadslid, statenlid of lid van het college van Burgemeester en Wethouders of Gedeputeerde Staten. Bestuursleden ontvangen daarom geen vergoeding voor de werkzaamheden. Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt gevormd door het Algemeen Bestuur en een uit haar midden aangewezen Dagelijks Bestuur. Ook zijn er vervangers door de deelnemers aangewezen in het geval van ontstentenis van het betreffende lid. Ook het Dagelijks Bestuur ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden. Om deze reden gaan wij hierna niet nader in op de bezoldiging van de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, daar deze nihil bedraagt.

Over het jaar 2020 bestond het Algemeen Bestuur uit de volgende leden:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder			
Gegevens 2020:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	Eddy Kuiper	plv. lid	
Provincie Groningen	Gerrit Jan Steenberg	lid	
Provincie Groningen	Hans Haze	lid	
Provincie Groningen	Nienke Homan	lid plv. lid	tot 3 juni m.i.v 3 juni
Provincie Groningen	Tjeerd van Dekken	plv. lid	tot 3 juni
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	lid	
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	voorzitter	tot 25 juni
Provincie Groningen	Ijzebrand Rijzebol	lid voorzitter	m.i.v. 3 juni m.i.v. 25 juni
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	lid	
Gemeente Delfzijl	Jan Menninga	lid	
Gemeente Delfzijl	Ijzebrand Rijzebol	plv. lid	tot 11 maart
Gemeente Delfzijl	Cor Buffinga	lid	tot 30 april
Gemeente Delfzijl	Edward Stulp	lid	
Gemeente Delfzijl	Janny Volmer-Kuiper	plv. lid	tot 28 mei
Gemeente Delfzijl	Harold Kol	lid	m.i.v. 28 mei
Gemeente Delfzijl	Henk ten Brinke	plv.lid	m.i.v. 28 mei
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	
Gemeente Het Hogeland	Kristel Rutgers	lid	
Gemeente Het Hogeland	Janny Klei	lid	
Gemeente Het Hogeland	Attje Waal	lid	
Gemeente Het Hogeland	Harmannus Blok	plv. lid	tot 30 september
Gemeente Het Hogeland	Anne Marie Smits	plv. lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd.

Dit betekent dat de bezoldiging over 2020 voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Leden DB:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder			
Gegevens 2020:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	voorzitter	tot 25 juni
Provincie Groningen	Ijzebrand Rijzebol	voorzitter	m.i.v. 25 juni
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	plv. voorzitter	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2020 voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT zijn of hadden moeten worden vermeld.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018)".

3.3.5 Taakvelden

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	74	-74	-
0.5 Treasury	2.545	-191	2.354
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-2.354	-2.354

Controlebevindingen 2020

Rapportage aan het
algemeen bestuur

GR Havenschap Groningen Seaports
| april 2021

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

VERTROUWELIJK

De leden van het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 13 april 2021

REQ5417046/KT/Ig

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Dit rapport bevat de onderwerpen waarvan wij het van belang vinden om met u te delen, alsmede de onderwerpen waar wij vanuit wet- en regelgeving verplicht zijn om over te rapporteren.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet door anderen worden gebruikt.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

Digitaal ondertekend door Illona
Deborah Oortman
DN: cn=Illona Deborah Oortman,
c=NL, o=Illona Deborah Oortman,
email=illona.oortman@nl.ey.com
Datum: 2021.04.13 18:12:16 +02'00'

I.D Oortman MSc EMA RA

—• Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
Controleplan	5
Controle-uitkomsten	6
De opvolging van het onderwerp fraude in onze controle	13
Onze visie op uw interne beheersing	16
Uw jaarverslag en onze observaties	17
Bijlage: Controleverschillen	19
Bijlage: Wij zijn onafhankelijk	20
Bijlage: Verbonden Partijen	22
Bijlage: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	23
Bijlage: Materialiteit en rapporteringstolerantie	24
Bijlage: Controleaanpak rechtmatigheid	25
Bijlage: Voor u relevante actuele onderwerpen	26
Bijlage: Verplichte communicatie	29

Managementsamenvatting

Wij hebben onze controle van de jaarrekening afgerond. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met het controleplan dat op pagina 4 van dit accountantsverslag is opgenomen.

Uitkomsten controle

Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2020 van GR Havenschap Groningen Seaports een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva per 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In de jaarrekening 2020 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid. Tevens zijn geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de in de WNT-verantwoording in de jaarrekening opgenomen bezoldigingsgegevens van de binnen uw organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Hierbij hebben wij vastgesteld dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT), waarbij wij volledigheidshalve melden dat wij - conform het Controleprotocol WNT 2020 - de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet hebben gecontroleerd.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

Op de volgende pagina hebben wij een tabel opgenomen met daarin de belangrijkste onderwerpen van onze controle die wij met u willen delen.

Belangrijkste aandachtspunten in onze controle	Onze belangrijkste observaties	Pagina referentie
Waardering deelneming en verstrekte lening Groningen Seaports N.V.	De kapitaalverstrekking aan de deelneming Groningen Seaports N.V., alsmede de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V., zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening 2020.	Pagina 6
Verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst	De verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst zijn juist en volledig toegelicht in de jaarrekening 2020.	Pagina 7
Invoering vennootschapsbelastingplicht	De door de gemeenschappelijke regeling ingenomen positie met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht is toereikend toegelicht in de jaarrekening 2020.	Pagina 8

Controleplan

Dit controleplan geeft inzicht in onze controlestrategie, de risicoanalyse en de werkzaamheden die wij gepland hebben met als doel een oordeel te geven over de jaarrekening 2020 van GR Havenschap Groningen Seaports. De belangrijkste uitgangspunten in onze controle zijn in dit controleplan opgenomen.

Scope en planning van de opdracht:

- ▶ De scope van onze controle voor 2020 is het geven van een oordeel bij de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports.
- ▶ De controle van de jaarrekening 2020 is schriftelijk met u overeengekomen op 27 november 2020. Onze werkzaamheden (zowel onze interim-werkzaamheden als onze jaareindewerkzaamheden) worden verricht in maart 2021.

Controlestrategie en risicoanalyse:

- ▶ Wij hanteren een top down en risk based controleaanpak waarbij wij specifieke werkzaamheden uitvoeren voor de hoge(re) risicogebieden. De belangrijkste aandachtspunten van onze controleaanpak zijn hiernaast weergegeven.
- ▶ Wij steunen in onze controle niet op uw interne beheersing en/of IT-omgeving.
- ▶ Wij gaan na of het bestuursverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

Belangrijke aandachtspunten in 2020

- ▶ Waardering deelneming en verstrekte lening Groningen Seaports N.V.
- ▶ Verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst.
- ▶ Invoering vennootschapsbelastingplicht.
- ▶ Naleving van en toetsing op de WNT.
- ▶ Impact COVID-19 op GR Havenschap Groningen Seaports.

Controle-uitkomsten

■ Kernpunt: Waardering deelneming en verstrekte lening Groningen Seaports N.V.

Na de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. in juni 2013 bestaat de activa van GR Havenschap Groningen Seaports vrijwel geheel uit de kapitaalverstrekking aan de deelneming in Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2020: € 198,1 miljoen) en een verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2020: € 22,0 miljoen). Omdat dit de belangrijkste activa van de GR betreffen, hebben wij tijdens onze controle expliciet aandacht besteed aan de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.

Onze aanpak

Voor onze controle van de waardering van de deelneming in en de verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. hebben wij onder meer kennis genomen van de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V.

Belangrijkste observaties

Wij merken op dat op grond van het BBV deelnemingen gewaardeerd dienen te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. Voor GR Havenschap Groningen Seaports bedraagt deze € 198,1 miljoen, zijnde het geplaatst kapitaal van Groningen Seaports N.V. De waardering van de verstrekte lening ad € 22,0 miljoen aan Groningen Seaports N.V. vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs, verminderd met aflossingen, afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen als gevolg van bijzondere waardeverminderingen. Zolang geen indicatie aanwezig is voor een duurzame waardevermindering, vindt derhalve waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs van (gezamenlijk) € 220,1 miljoen.

Als uitgangspunt van onze analyse hebben wij hierbij het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. gehanteerd. Mocht het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. in de toekomst als gevolg van verliezen onder deze historische vervaardigingsprijs van € 220,1 miljoen dalen (dan wel de marktwaarde van de deelneming en/of de verstrekte langlopende lening duurzaam lager liggen dan de historische verkrijgingsprijs van € 220,1 miljoen), dan dient in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling een afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en/of de lening aan Groningen Seaports N.V. plaats te vinden naar deze lagere marktwaarde. Wij hebben vastgesteld dat het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. ultimo 2020 meer is dan € 220,1 miljoen. Een afwaardering van de deelneming en/of de verstrekte lening is ultimo 2020 derhalve niet aan de orde.

Conclusie

De kapitaalverstrekking aan de deelneming Groningen Seaports N.V., alsmede de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V., zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening 2020.

Kernpunt: Verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst

In 2016 heeft GR Havenschap Groningen Seaports een volledige (100%) borgstelling afgegeven aan Groningen Seaports N.V. voor de nieuwe lange termijn financiering die in 2016 door Groningen Seaports N.V. is aangetrokken, omdat is gebleken dat financiële instellingen geen financiering zonder volledige borgstelling door de GR aan Groningen Seaports N.V. willen verstrekken.

Onze aanpak

Voor onze controle van de verplichtingen uit hoofde van de borgstelling hebben wij kennis genomen van de aanwezige overeenkomsten, alsmede hebben wij eventuele wijzigingen op deze overeenkomsten in onze werkzaamheden betrokken. Daarnaast hebben wij inlichtingen ingewonnen inzake de hoogte van de borgstelling en de benutting hiervan gedurende 2020.

Belangrijkste observaties

Op grond van de afgesloten borgstellingsovereenkomst heeft GR Havenschap Groningen Seaports een 100%-borgstelling verleend aan Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarvoor voor de verzelfstandiging een besluit is genomen, met een maximum van € 215,0 miljoen. Daarnaast heeft GR Havenschap Groningen Seaports een onvoorwaardelijke borgstelling verleend ter hoogte van € 84,5 miljoen voor de uit de lopende renteswap van Groningen Seaports N.V. voortvloeiende verplichtingen. Deze renteswap heeft een hoofdsom van € 100,0 miljoen en een looptijd tot 2042.

Wij hebben hieronder het verloopoverzicht van de maximale borgstelling schematisch weergegeven.

Maximale borgstelling	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Geborgde projecten	€ 215 miljoen	€ 215 miljoen
Bijstortingsverplichting derivaat (CSA)	€ 84,5 miljoen	€ 84,5 miljoen
Totaal	€ 299,5 miljoen	€ 299,5 miljoen

Conclusie

De uit de borgstelling voortvloeiende verplichtingen zijn juist en volledig toegelicht in de jaarrekening 2020.

Kernpunt: Invoering vennootschapsbelastingplicht

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door provincies/gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaal deelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2017 heeft GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht nader in kaart laten brengen (Deloitte d.d. 15 december 2017). Op basis van de door de externe adviseur uitgevoerde analyse stelt GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is. De voornaamste reden hiervoor is dat het naar mening van GR Havenschap Groningen Seaports verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Wij merken overigens wel op dat een van de belangrijkste uitgangspunten in de uitgevoerde analyse is dat:

- ▶ de activiteiten die door GR Havenschap Groningen Seaports worden uitgevoerd dermate verweven zijn dat zij in gezamenlijkheid moeten worden beoordeeld voor de vraag of sprake is van een onderneming;
- ▶ de dienstenvergoeding welke door Groningen Seaports N.V. in rekening wordt gebracht aan GR Havenschap Groningen Seaports en de borgstellingsvergoeding welke door GR Havenschap Groningen Seaports in rekening wordt gebracht aan Groningen Seaports N.V. op zakelijke grondslagen (at arm's length) zijn gebaseerd.

Belangrijkste observaties

Op dit moment heeft GR Havenschap Groningen Seaports haar standpunten omtrent de belasting- en aangifteplicht nog niet definitief afgestemd met de fiscus. Wij wijzen u erop dat er een kans bestaat dat uit de afstemming met de fiscus zou kunnen blijken dat GR Havenschap Groningen Seaports voor een deel van haar activiteiten belastingplichtig is. Op basis van de in afgelopen jaar uitgevoerde analyses is GR Havenschap Groningen Seaports van mening dat deze niet belasting- en aangifteplichtig is. Om deze reden is in de jaarrekening 2020 een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Wij kunnen instemmen met de door de GR Havenschap Groningen Seaports in de jaarrekening ingenomen positie in het kader van de vennootschapsbelasting. Wel hebben wij het dagelijks bestuur meegegeven om afstemming met de Belastingdienst te zoeken omtrent de fiscale positie van GR Havenschap Groningen Seaports.

Conclusie

De door de gemeenschappelijke regeling ingenomen positie met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht is toereikend toegelicht in de jaarrekening 2020.

Kernpunt: Naleving Wet Normering Topinkomens (WNT)

Specifiek aandachtspunt

De WNT-verantwoording en de bijbehorende toelichting in de jaarrekening was een specifiek aandachtspunt in onze controleaanpak vanwege de van toepassing zijnde specifieke wet- en regelgeving, materialiteitseisen en specifieke toelichtingsvereisten.

Onze aanpak

Wij hebben de in de WNT-verantwoording in de jaarrekening opgenomen bezoldigingsgegevens van de binnen uw organisatie geïdentificeerde leidinggevende- en toezichthoudende topfunctionarissen gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT 2020.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel n en o Uitvoeringsregeling WNT.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of geen sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen. Dit hebben wij in onze controleverklaring ook kenbaar gemaakt in een paragraaf overige aangelegenheden.

Belangrijkste observaties:

- De leden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur kwalificeren als leidinggevende topfunctionarissen. De leden van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur zijn onbezoldigd.
- Wij hebben vastgesteld dat de secretaris van de GR terecht niet als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Conclusie

Wij hebben de in de WNT-verantwoording in de jaarrekening opgenomen bezoldigingsgegevens van de binnen uw organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Hierbij hebben wij vastgesteld dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording in alle van materieel belang zijn aspecten is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Waarbij wij volledigheidshalve melden dat wij - conform het Controleprotocol WNT 2020 - de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet hebben gecontroleerd.

■ Covid-19 en continuïteitsveronderstelling

De ontwikkelingen rondom het Corona (COVID-19) virus in 2020 hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. Ook GR Havenschap Groningen Seaports wordt met deze ontwikkelingen geconfronteerd.

Deze ontwikkelingen hebben wij besproken met de secretaris van GR Havenschap Groningen Seaports. GR Havenschap Groningen Seaports verwacht dat de directe impact van Corona op de business van GR Havenschap Groningen Seaports beperkt is (omdat slechts op zeer beperkt niveau activiteiten worden verricht binnen de GR), maar dat de ontwikkelingen mogelijk invloed hebben op de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR aangesproken gaat worden op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports N.V. Derhalve is door de GR tevens in kaart gebracht in hoeverre de ontwikkelingen invloed hebben op Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft maatregelen getroffen om de dagelijkse bedrijfsvoering te kunnen continueren.

Door de commissie BADO is op 26 februari 2021 inzake COVID-19 een notitie uitgebracht getiteld 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening 2020. Wij hebben, mede aan de hand van deze notitie, de toelichtingen inzake COVID-19 zoals opgenomen in het jaarverslag en de jaarrekening beoordeeld.

Belangrijkste observaties

Wij constateren dat op diverse plekken in de jaarrekening en het jaarverslag een nadere toelichting inzake de impact van COVID-19 op de gemeenschappelijke regeling is toegelicht. Mogelijke risico's die onderkend worden hebben betrekking op bijvoorbeeld een vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen. De GR constateert echter ook dat Groningen Seaports N.V. zich, ondanks de crisis, is kunnen blijven focussen op de afgesproken kerntaken. Naast voorgaande concludeert de gemeenschappelijke regeling tevens dat geen zaken hebben plaatsgevonden waardoor de waardering van de deelneming, de verstrekte lening en/of de borgstelling dienen te worden bijgesteld. De impact op de (begrote) resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling, maar ook haar deelneming Groningen Seaports N.V., is derhalve beperkt. Tevens worden door de gemeenschappelijke regeling geen directe risico's onderkend die de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten bedreigen.

Conclusie

Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden kunnen wij instemmen met de door de gemeenschappelijke regeling in de jaarrekening opgenomen toelichtingen en kunnen wij instemmen met het opstellen van de jaarrekening door de gemeenschappelijke regeling op basis van de continuïteitsveronderstelling.

■ Rechtmatigheidsbeheer

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij hebben geen overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting geconstateerd.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van het overzicht van baten en lasten opgenomen. De afwijkingen zijn toereikend toegelicht. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

De gemeenschappelijke regeling is juridisch eigenaar van de in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. uitgegeven gronden. Deze gronden bestaan enerzijds uit in ondererfpacht door Groningen Seaports N.V. aan derde partijen uitgegeven gronden en anderzijds de bruto grondvoorraad van Groningen Seaports N.V. (nog niet verkochte of in ondererfpacht uitgegeven gronden). Op het moment dat door Groningen Seaports N.V. een grondtransactie wordt verricht (zowel zijnde verkoop als uitgifte in ondererfpacht), dient hiervoor goedkeuring van de gemeenschappelijke regeling verkregen te worden. Gezien het feit dat de gemeenschappelijke regeling juridisch eigenaar is van de betreffende gronden, leidt een grondtransactie van Groningen Seaports N.V. tevens tot een mutatie in de materiële vaste activa van de gemeenschappelijke regeling. Gezien geen sprake is van “reguliere” investeringen in materiële vaste activa is echter geen sprake van investeringskredieten.

Mutaties reserves

De mutaties in de reserves in het overzicht van baten en lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedrag (in €1.000)	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Afwijking ten opzichte van begroting na wijziging
Stortingen in reserves	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Saldo mutaties op reserves	-	-	-

Gezien in 2020 geen stortingen, dan wel onttrekkingen aan de reserves hebben plaatsgevonden, zijn geen nadere werkzaamheden benodigd teneinde vast te stellen of de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves rechtmatig hebben plaatsgevonden.

Bevindingen ten aanzien van het voorwaarden criterium

Wij hebben ten aanzien van het voorwaarden criterium (waaronder de rechtmatigheid van de inkopen en aanbestedingen) geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Wij hebben ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf "Weerstandsvormen en risicobeheersing" van het jaarverslag. Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeenschappelijke regeling betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

De opvolging van het onderwerp fraude in onze controle

Bij acceptatie van de opdracht

De betrouwbaarheid en integriteit van de cliënt wordt onderzocht voordat een opdracht wordt aanvaard. Hierbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld eigendom, integriteitskwesties uit het verleden en samenstelling van het bestuur.

Bij de risicoanalyse

Elke controle omvat het identificeren van (fraude) risicofactoren. Wij hebben de door de klant geïdentificeerde frauderisico's geanalyseerd en deze vergeleken met onze eigen (fraude)risicoanalyse. Het proces achter de (fraude)risicoanalyse wordt besproken met de interne toezichthouder. Daarnaast hebben wij gecommuniceerd met het dagelijks bestuur over (risico's op) fraude.

Tijdens de controle

Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd die gericht zijn op geïdentificeerde frauderisico's en zijn tijdens de controle alert geweest op mogelijke indicaties van fraude. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn teamleden betrokken met voldoende ervaring en deskundigheid. Indien nodig hebben wij tevens forensisch specialisten ingeschakeld. Tijdens het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden houden wij rekening met de mogelijkheid dat het management in de (unieke) positie is om de interne controlemaatregelen te doorbreken (hetgeen ook een frauderisico is).

In het geval van fraude

Wij blijven betrokken bij het onderzoek naar de aard en omvang van de fraude. We moeten de impact op de jaarrekening en de geschiktheid van vervolgmaatregelen beoordelen. In alle gevallen (dus ook als de fraude onbeduidend is en/of als het herstelplan toereikend is) zullen wij bekijken welke consequenties de potentiële integriteitsrisico's hebben voor onze opdracht.

In het geval van indicaties van fraude

Wij geven direct opvolging aan aanwijzingen voor mogelijke fraude, ongeacht de materialiteit. Vervolgens wordt onderzocht of daadwerkelijk sprake is van fraude en of dit een materiële impact heeft voor de jaarrekening. Alle aanwijzingen van fraude worden besproken met het dagelijks bestuur van de GR en/of het algemeen bestuur (indien relevant). Wij vermelden welke (minimale) acties de cliënt moet uitvoeren. De cliënt is primair verantwoordelijk voor het onderzoek naar de aard en omvang van de fraude.

Het melden van fraude

Een fraude kan gepaard gaan met ongebruikelijke transacties. Wij moeten ongebruikelijke transacties zo snel mogelijk melden bij de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-NL). Incidenten en voortijdig beëindigde opdrachten worden gerapporteerd aan de AFM. Ook informeren wij de AFM direct over mogelijke integriteitsrisico's die schade kunnen toebrengen aan de onderneming of financiële markten. Deze meldprocedures en -vereisten wijken echter wel af tussen OOB's en niet-OOB's.

Transparantie

Indien nodig in het publiek belang zorgen wij ervoor dat relevante informatie aangaande de fraude met de buitenwereld wordt gedeeld. In dat geval dringen wij bij de cliënt erop aan om de informatie over fraude (risico's) en de bijbehorende beheersmaatregelen op te nemen in het bestuursverslag. Indien nodig leggen wij in onze controleverklaring extra nadruk op deze zaken.

■ Beheersing van fraude en non-compliance

Werkzaamheden

Op basis van artikel 11 lid k van EU-verordening 537/2014, alsmede Standaard 250/260 informeren wij het algemeen bestuur over significante kwesties in verband met de tijdens de controle geconstateerde niet-naleving of vermoedelijke niet-naleving van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen of statuten van de gemeenschappelijke regeling, voor zover deze relevant worden geacht voor het vermogen van de auditcommissie om haar taken te vervullen.

Rapportageverplichtingen

Het dagelijks bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude. In dat kader rapporteren wij daarom over aangelegenheden die relevant zijn voor hun verantwoordelijkheden.

Gesignaleerde issues in het kader van fraude en non-compliance	Status werkzaamheden, belangrijkste uitkomsten tot op heden en geplande vervolgwerkzaamheden
GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen functionaris gegevensbescherming aangesteld	Wij hebben vastgesteld dat de gemeenschappelijke regeling geen functionaris gegevensbescherming heeft aangesteld, ondanks de wettelijke verplichting die voor publiekrechtelijke instellingen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, op basis van artikel 37(1) van de AVG geldt. Wij adviseren u om op korte termijn een functionaris gegevensbescherming aan te stellen, mogelijk in samenspraak met Groningen Seaports N.V., dan wel een externe partij.

Beheersing van fraude en non-compliance

Gesignaleerde frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Toelichting op de financiële prestaties van Groningen Seaports N.V. in de jaarstukken van GR Havenschap Groningen Seaports	Controle door Deloitte (in het kader van het samenstellen van de jaarstukken) op juiste en volledige toepassing van het BBV inzake de toelichtingen met betrekking tot de deelneming, alsmede de verstrekte lening aan de deelneming Groningen Seaports N.V.	Wij hebben de opzet (onder andere middels het inwinnen van inlichtingen bij de secretaris van de GR) en het bestaan van de interne beheersing van het opstellen van de toelichting in de jaarrekening beoordeeld. Gegevensgerichte controle van de toelichting op de deelneming in Groningen Seaports N.V., alsmede de toelichting inzake de lening aan de deelneming Groningen Seaports N.V. in de jaarstukken van GR Havenschap Groningen Seaports, middels: ▶ review van de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V.; ▶ controle van de toelichtingen in de jaarstukken 2020 inzake de deelneming en de lening aan de deelneming op basis van zowel handleiding BBV als het werkprogramma bestuursverslag.

Tijdens onze controle hebben wij geen indicaties verkregen voor feitelijke of vermoede fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving of statuten, behoudens hetgeen in dit verslag uiteengezet.

Onze visie op uw interne beheersing

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2020 van GR Havenschap Groningen Seaports hebben wij de interne beheersmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw GR, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole. Derhalve kunnen wij u ook geen oordeel over de interne beheersing per proces geven.

Gezien de beperkte omvang van de gemeenschappelijke regeling heeft de GR de taken op het gebied van onder andere het voeren van de financiële administratie en het verrichten van betalingen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden inzake de interne beheersing van de GR hebben wij de volgende bevindingen geconstateerd:

- ▶ Wij hebben geconstateerd dat binnen de procuratiematrix van de Rabobank de financial controller van Groningen Seaports N.V. bevoegd is tot zowel het inzien, aanmaken, wijzigen en verwijderen van betalingen, alsmede het zelfstandig verrichten van betalingen vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. De tweede handtekening is pas vereist vanaf een minimale omvang van € 5.000. Naast bovenstaande constateren wij dat beide directeurs van Groningen Seaports N.V. rechten binnen de betaalapplicatie van Rabobank hebben waarbij zelfstandig betalingen verricht kunnen worden vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. Het risico bestaat dat onrechtmatige betalingen worden verricht.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat binnen het inkoopproces functiescheiding ontbreekt ten aanzien van het aangaan van overeenkomsten, het goedkeuren van de prestatielevering inzake de aangegane overeenkomsten en het autoriseren van de betaling van ontvangen facturen. Het risico bestaat dat de kosten onrechtmatig/kosten waarvoor geen prestatie is geleverd worden verantwoord in de jaarrekening.

In het kader van onze controle hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht teneinde bovenstaande risico's tot een aanvaardbaar laag risico terug te brengen. Vanuit deze gegevensgerichte werkzaamheden zijn geen bevindingen naar voren gekomen aangaande bovenstaande risico's.

Uw jaarverslag en onze observaties

■ Jaarverslag

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de gemeenschappelijke regeling bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen. Ten aanzien van het gebruik van financiële instrumenten door de gemeenschappelijke regeling worden de doelstellingen en het beleid van de gemeenschappelijke regeling inzake risicobeheer vermeld. Overigens beschikt GR Havenschap Groningen Seaports zelf niet over financiële instrumenten en is van dit laatste dus geen sprake.

Gezien de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling enkel betrekking hebben op haar taken als aandeelhouder, borgstellen en de uitvoering van publieke taken is door het dagelijks bestuur één programma, zijnde "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Conclusie

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen:

- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist;
- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat op basis van de verkregen kennis bij de jaarrekeningcontrole.

- Bijlagen

Bijlage: Controleverschillen

Tijdens onze controle hebben wij verschillen tussen bedragen, classificaties, presentatie en toelichtingen vastgesteld. Dit kan zijn:

- ▶ op de waardering of presentatie van posten van de jaarrekening;
- ▶ zoals ze naar onze mening moeten worden gewaardeerd of gepresenteerd in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In het kader van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij geen gecorrigeerde, dan wel ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd met betrekking tot zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Bijlage: Wij zijn onafhankelijk

Onafhankelijkheid van onze klanten is één van de fundamenteën in ons beroep. Wij monitoren voortdurend dat wij voldoen aan de onafhankelijkheidseisen die op ons van toepassing zijn. Op basis hiervan bevestigen wij dat Ernst & Young Accountants LLP en de personen die deel uitmaken van het controleteam voldoen aan de geldende onafhankelijkheidseisen.

Onderstaande tabel specificeert de bedragen die EY in rekening heeft gebracht voor dienstverlening aan GR Havenschap Groningen Seaports exclusief btw:

Geleverde diensten (bedrag in € 1.000)	Ernst & Young Accountants LLP	EY Netwerk in Nederland	Overig EY Netwerk	Totaal
Controlediensten	20.670	-	-	20.670
Andere assurance-diensten	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-	-
Totale diensten	20.670	-	-	20.670

Overzicht van de gebudgetteerde en werkelijke controle uren	Begrote controle uren jaarrekening 2020	Werkelijke controle-uren jaarrekening 2020	Opmerking
Associate partner	24	28*	Werkelijke controle-uren hoger dan begroot als gevolg van aanvullende werkzaamheden non-compliance wet- en regelgeving (AVG) en aanvullende werkzaamheden inzake het geconstateerde fraude risico en de vennootschapsbelastingplicht.
Manager	50	64*	
Overige teamleden	97	128	
Totaal aantal controle uren	171	220	

* De uren voor associate partner en manager zijn inclusief een inschatting van de uren benodigd voor afgifte van de controleverklaring in week 15 van 2021.

■ Financiële relaties

Financiële relaties kunnen betrekking hebben op relaties van EY als onderneming met GR Havenschap Groningen Seaports, evenals relaties van individuen (persoonlijke onafhankelijkheid). Daarom voert EY werkzaamheden uit in Nederland en op onze buitenlandse locaties om vast te stellen of een covered person met betrekking tot GR Havenschap Groningen Seaports of een EY-lidfirma verboden financiële regelingen heeft met GR Havenschap Groningen Seaports. Er zijn geen bevindingen geconstateerd tijdens het boekjaar.

■ Andere onafhankelijkheidskwesties

Andere onafhankelijkheidskwesties kunnen bestaan uit:

- ▶ Zakelijke relaties
- ▶ Werkrelaties
- ▶ Andere persoonlijke relaties
- ▶ Geschenken en gastvrijheid
- ▶ Juridische procedures

Wij zijn niet op de hoogte van dergelijke kwesties die redelijkerwijs van invloed geacht kunnen worden te zijn op onze onafhankelijkheid met betrekking tot GR Havenschap Groningen Seaports.

■ Gebruik van niet-EY-accountants en -specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze controle geen gebruikgemaakt van niet-EY-accountants of externe specialisten.

Bijlage: Verbonden Partijen

We hebben de volgende materiële transacties met verbonden partijen geïdentificeerd:

Verbonden partij	Omvang (€)	Aard van de transactie	Marktconform (Ja/Nee)
Groningen Seaports N.V.	2.353.000	Betaalde dienstverleningsvergoeding	Ja
Groningen Seaports N.V.	1.693.000	Ontvangen borgstellingspremie (safe harbour premie)	Ja
Groningen Seaports N.V.	660.000	Ontvangen rente langlopende vordering	Ja

Wij hebben geen significante bevindingen ten aanzien van verbonden partijen geconstateerd, waaronder:

- ▶ geen/ontoereikende toelichting in de jaarrekening van verbonden partijen of significante transacties met verbonden partijen;
- ▶ significante transacties met verbonden partijen die niet correct zijn geautoriseerd en een indicatie voor fraude kunnen zijn;
- ▶ meningsverschil met het management over de verwerking en toelichting van significante transacties met verbonden partijen;
- ▶ niet-naleven van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
- ▶ problemen om vast te stellen welke partij de overheersende zeggenschap heeft.

Bijlage: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, die informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2020 is gevoerd.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag blijkt dat de risico's van GR Havenschap Groningen Seaports voornamelijk betrekking hebben op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. (ultimo 2020: € 198,1 miljoen; ultimo 2019: € 198,1 miljoen), alsmede de waardering van de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte langlopende lening (ultimo 2020: € 22,0 miljoen; ultimo 2019: € 22,0 miljoen).

Daarnaast loopt de GR risico uit hoofde van de verstrekte borgstellingen aan Groningen Seaports N.V. De maximale omvang van de borgstellingen ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen bedraagt € 215,0 miljoen. Daarbij is door GR Havenschap Groningen Seaports een borgstelling van maximaal € 84,5 miljoen verstrekt aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de lopende renteswap met een hoofdsom van € 100,0 miljoen.

Het risicoprofiel van GR Havenschap Groningen Seaports hangt nauw samen met de risico's van Groningen Seaports N.V.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ultimo 2020 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Havenschap Groningen Seaports € 219,9 miljoen, zijnde de omvang van de algemene reserve.

Toereikendheid weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement concludeert GR Havenschap Groningen Seaports dat de beschikbare weerstandscapaciteit van € 219,9 miljoen voldoende is om een eventuele afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. te kunnen afdekken (daar de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.).

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft voldoende inzicht

Wij merken op dat door GR Havenschap Groningen Seaports in haar beoordeling primair wordt ingegaan op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. Indien tevens de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte lening ad € 22,0 miljoen wordt meegewogen, bedraagt de maximale positie waarover GR Havenschap Groningen Seaports risico loopt € 220,1 miljoen.

Conclusie

Wij achten de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar. Daarnaast kunnen wij ons - op basis van de verkregen controle-informatie - verenigen met de bewering dat er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

Bijlage: Materialiteit en rapporteringstolerantie

Materialiteit is het bedrag waarboven afwijkingen invloed kunnen hebben op de economische beslissingen die gebruikers nemen op basis van uw jaarrekening. Naast kwantitatieve aspecten kunnen kwalitatieve aspecten een rol spelen in de materialiteit die wij hanteren bij de omvang en diepgang van onze werkzaamheden.

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het dagelijks bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur.

Op 18 december 2020 is het normenkader vastgesteld, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2020 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 23.540 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 70.620 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

De rapporteringstolerantie, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 1.177.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	< 1%	> 1 < 3%	-	> 3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% lasten)	< 3%	> 3 < 10%	> 10%	-

Bijlage: Controleaanpak rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2020 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het Programma van Eisen 2020 van GR Havenschap Groningen Seaports. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De totstandkoming van het normenkader en toetsingskader van de gemeenschappelijke regeling
- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer
- ▶ De naleving van het voorwaarden criterium
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid
- ▶ De kredieten
- ▶ Mutaties in de reserves
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning-en-controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemeregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Voor onze conclusies en bevindingen ten aanzien van de controle van voornoemde rechtmatigheidsaspecten verwijzen we naar het hoofdstuk Controle-uitkomsten van dit verslag.

Bijlage: Voor u relevante actuele onderwerpen

■ Maatschappelijke ontwikkelingen: de rol van de accountant en het publiek belang

In januari 2020 hebben zowel de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) als de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) diverse aanbevelingen gedaan voor de accountancysector.

De minister van Financiën heeft deze voor een groot deel overgenomen in een kabinetsreactie. Onderdeel daarvan is de benoeming van twee "Kwartiermakers Toekomst Accountancysector", per 1 mei 2020, voor een periode van 3,5 jaar.

Zij hebben hun plan van aanpak gepresenteerd en zullen zich richten op:

- ▶ de vaststelling van Audit Quality Indicators;
- ▶ het onderzoeken van alternatieve structuurmodellen (audit only, joint audit en intermediairmodel);
- ▶ het stimuleren en verankeren van de cultuurverandering in de sector;
- ▶ het verbeteren van controlekwaliteit (inclusief de rol van de accountant rondom fraude en continuïteit).

De acties uit de kabinetsreactie zien primair toe op accountants, maar omvatten ook de gehele keten van financiële verslaggeving, inclusief gecontroleerde entiteiten.

Momenteel wordt bijvoorbeeld onderzoek verricht naar de mogelijkheden tot versterking van processen van gecontroleerde entiteiten, waaronder de introductie van "in control statements" vanuit het bestuur.

Het huidige publieke debat maakt duidelijk dat veel van de accountant en van gecontroleerde entiteiten en hun bestuurders en interne toezichthouders wordt verwacht.

Zeker in tijden als deze verwacht de maatschappij dat organisaties onder meer voldoende aandacht hebben voor risico-inschattingen, dat zij hierover communiceren en dat de accountant transparant is in de uitgebreide controleverklaring.

Eumedion wijst in haar speerpuntenbrief op het belang van klimaatgerelateerde informatie en vraagt aandacht voor bestuurdersbeloningen tijdens de coronapandemie.

VEB gaat in haar accountantsbrief onder andere in op het inspelen op en communiceren over frauderisico's en gehanteerde toekomstscenario's.

Ook zonder dat de Minister verdere maatregelen instelt, blijven wij ons inzetten voor hoogwaardige controles, zowel in uw belang als in het publiek belang. Als lerende organisatie blijven wij innoveren en verbeteren waar mogelijk. Daarom hebben wij in de afgelopen jaren bijvoorbeeld onze professionals aanvullend getraind op gebied van fraude, zetten wij risicogericht forensische expertise in en maken wij steeds meer gebruik van data-analyse. Wij blijven de ontwikkelingen volgen en zullen u in de toekomst blijven informeren over de impact daarvan.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Het wetsvoorstel waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt, is niet-controversieel verklaard. Dat betekent dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording naar verwachting in 2021 daadwerkelijk een feit is. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording komt de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur voor het rechtmatig tot stand komen van de baten, lasten en balansmutaties, zoals die ook worden verantwoord in de jaarrekening, explicieter en beter tot zijn recht.

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur

Conform het wetsvoorstel is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor:

- ▶ Het opmaken van de balans en het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop, waarin de grootte en samenstelling van zowel de activa en passiva per 31 december van het boekjaar als de baten en lasten over het betreffende boekjaar getrouw dienen te worden weergegeven in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit is inclusief overige elementen van de jaarrekening, zoals de bijlage taakvelden.
- ▶ Het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording: het verantwoorden over de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voor zover betrekking hebbend op het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik-criterium. Dit houdt in dat baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen en inclusief uitwerking van misbruik en oneigenlijk.

De verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur ziet toe op alle negen rechtmatigheidscriteria. Deze negen criteria van rechtmatigheid worden in de jaarrekening van dagelijks bestuur afgedekt langs de volgende lijnen:

- ▶ Calculatiecriterium
- ▶ Valuteringscriterium
- ▶ Adresseringscriterium
- ▶ Volledigheidscriterium
- ▶ Aanvaardbaarheidscriterium
- ▶ Leveringscriterium
- ▶ Begrotingscriterium
- ▶ Voorwaarden criterium
- ▶ Misbruik- en oneigenlijk gebruik-criterium

Afgedekt door balans en
overzicht van baten en lasten

Afgedekt door
rechtmatigheidsverantwoording

Hierbij is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening én de rechtmatigheidsverantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten en het rechtmatig tot stand komen van baten en lasten, alsmede de balansmutaties.

Belangrijke aandachtspunten voor de GR hierbij zijn het hebben van een toereikend rechtmatigheidsbeheer. In dat kader zal ook intern binnen de decentrale overheid met de nodige periodiciteit en diepgang moeten worden vastgesteld dat dit beheer toereikend is en gedurende het dienstjaar heeft gefunctioneerd. Dit ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording en het zorgdragen van toereikende dossiervorming in dit kader.

Verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur

Het algemeen bestuur wordt met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording verantwoordelijk voor het vaststellen van de verantwoordingsgrens die het dagelijks bestuur dient te hanteren (tussen 0 - 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves). Verder dient het algemeen bestuur de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur te beoordelen en – indien van toepassing - over de door het dagelijks bestuur geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten het gesprek met het dagelijks bestuur aan te gaan. Wat gaat het dagelijks bestuur doen om bestaande onrechtmatigheden op te heffen of nieuwe onrechtmatigheden te voorkomen?

Onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur

Het is onze verantwoordelijkheid om de getrouwheid vast te stellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren het dagelijks bestuur om tijdig afstemming met ons te zoeken over enerzijds de aard, omvang en timing van de rechtmatigheidswerkzaamheden en anderzijds de wijze waarop de controles worden vastgelegd.

Verwachte gevolgen van de rechtmatigheidsverantwoording

Wij verwachten dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording leidt tot een impuls voor de verbetering van de kwaliteit van de beheersing van de rechtmatigheid bij decentrale overheden. Ook verwachten wij dat de verantwoording door het dagelijks bestuur leidt tot een beter gesprek daarover tussen het dagelijks bestuur en het toezichthoudend orgaan (het algemeen bestuur) in het kader van de invulling van hun kaderstellende en controlerende rol.

Graag denken wij mee over het ontwikkelingstraject binnen uw organisatie om te komen tot een deugdelijke rechtmatigheidsverantwoording.

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Continuïteit geautomatiseerde gegevensverwerking	Onze controle hebben wij niet primair gericht op het afgeven van een oordeel op de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde dataverwerking (of onderdelen daarvan). Wij zijn ook niet geïnstrueerd door het management om hiernaar te kijken. De jaarrekeningcontrolewerkzaamheden hebben echter geen tekortkomingen geïdentificeerd ten aanzien van de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde gegevensverwerking.
Bevestiging bij de jaarrekening	Wij hebben het dagelijks bestuur gevraagd om een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening 2020 (letter of representation). Aan de standaardtekst van de publieke sector voor de schriftelijke bevestiging zijn geen paragrafen toegevoegd op grond van de specifieke situatie van de gemeenschappelijke regeling.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 18 december 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2020;
- ▶ de balans per 31 december 2020;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 december 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 23.540. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.177 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ de inleiding;
- ▶ het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 18 december 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 december 2020, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - ▶ dat baten en lasten, alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 13 april 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. I.D. Oortman MSc EMA RA

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2021

Nummer: 2021GR00xx

Agendapunt:

Voor akkoord

Secretaris:

A. Swart

Datum

11 juni 2021

Paraaf

Onderwerp: begroting 2022

Inleiding

Op grond van artikel 58b van de wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij (bij besluit van 8 april 2021) vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende raden en staten gezonden. Wij hebben daarbij verzocht om eventuele zienswijzen op de begroting voor 1 juni kenbaar te maken (art. 59 lid 3 Wgr).

Er zijn geen zienswijzen ontvangen, zodat wij u voorstellen om in te stemmen met de concept begroting 2022.

Bij dit voorstel treft u de ontwerp begroting 2021 aan. Deze begroting is in opdracht van de GR opgesteld door Deloitte.

Begroting 2022

Bij het opstellen van de begroting is ervoor gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals tot nu toe gebruikelijk was. Daarmee is de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren goed geborgd. De begroting voldoet aan de voorgeschreven indeling van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV zijn wettelijke vereisten voor de verslaglegging van de GR opgenomen. De afgelopen jaren zijn er geen opmerkingen gemaakt door de toezichthouder over de inhoud of presentatie van de jaarrekening en begroting.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde begroting zelf.

Vervolprocedure

Nadat het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met voorliggende ontwerpbegroting, wordt deze aangeboden aan de toezichthouder. Binnen twee weken na de vaststelling, maar uiterlijk 1 augustus dient de definitieve begroting te zijn ontvangen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (art 58 lid 2 Wgr).

Advies:

Bijgevoegde begroting 2022 vaststellen en aanbieden aan het Algemeen Bestuur

Mandaat: DB

Bijlage: Ontwerp begroting 2022

Programmabegroting 2022
GR Havenschap Groningen Seaports

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	6
2.1 <i>Het programmaplan</i>	6
2.2 <i>Paragrafen</i>	6
2.2.1 A. Lokale heffingen	7
2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen	11
2.2.4 D. Financiering	11
2.2.5 E. Bedrijfsvoering	14
2.2.6 F. Verbonden partijen	14
2.2.7 G. Grondbeleid	18
3. Financiële begroting	19
3.1 <i>Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen</i>	19
3.2 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2022</i>	19
3.3 <i>Algemene toelichting op de begroting 2022</i>	20
3.4 <i>Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2021</i>	20
4. Meerjarenraming 2021 – 2024	22
4.1 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2021-2024</i>	22
4.2 <i>Toelichting winst- en verliesrekening 2021-2024</i>	22
4.3 <i>Balansprognose 2021-2024</i>	23
4.4 <i>Toelichting balansprognose 2021-2024</i>	24

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli 2021.

Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. Wat hieronder wordt verstaan, wordt later in dit hoofdstuk toegelicht. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports wordt gevormd door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de Provincie Groningen en colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. Het Hoogste orgaan binnen de GR Havenschap Groningen Seaports is het Algemeen Bestuur. De dagelijkse gang van zaken en de voorbereidingen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. De Voorzitter vertegenwoordigt de GR Havenschap Groningen Seaports in- en buiten rechte. Er is een secretaris ter ondersteuning van deze drie organen.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor een aantal financieringen van Groningen Seaports N.V. (met een maximum van € 268,0 mln) en de bijstortingsverplichting van een derivaat van € 84,5 mln. Hiertoe is een borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee ultimo 2020 een 69% borgstelling wordt gerealiseerd. De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. Door de BNG Bank is een borgstelling aan GR Havenschap Groningen Seaports verstrekt met een maximum van € 215,0 mln. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische handen gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. zonder toestemming van de GR Groningen Seaports kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Het resultaat van deze toets was de conclusie van partijen dat 100% borg niet zal leiden tot staatssteun, zolang:

1. de financiering toeziet op reeds op de datum van verzelfstandiging geaccordeerde projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt.

In 2019 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV toestemming verleend om een rechtsverhouding ter zake van een econoom te bezwaren met een pandrecht van maximaal € 40 mln. Ook is toestemming verleend aan Groningen Seaports NV tot het vestigen van een eerste hypotheekrecht voor maximaal 1,5 maal de te lenen hoofdsom van € 50 mln. Binnen deze kaders dan Groningen Seaports N.V. gelden aantrekken die niet vallen onder de eerder aangehaalde borgstellingsovereenkomst.

De hoogte van de genoemde vergoeding wordt in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar. De definitieve vaststelling geschied na afloop van het boekjaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

Publieke taak

De GR Havenschap Groningen Seaports is belast met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V. De wijze waarop deze vergoeding tot stand komt is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

In het jaar 2021 zal een herijking van de dienstenvergoeding plaatsvinden.

Begroting 2022

Ingevolge Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het Dagelijks Bestuur van het vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies te zenden. In dit geval zijn deze kaders

opgenomen in deze begroting. Raden en staten kunnen hierop een zienswijze indienen als bedoeld in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarna het Algemeen Bestuur een definitief besluit neemt en de begroting vaststelt.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognoseerd resultaat van naar verwachting 'nihil'.

Coronavirus (COVID-19)

Op 27 februari 2020 is er in Nederland voor het eerst een inwoner positief getest op het coronavirus. De coronapandemie heeft de wereld gedurende de rest van het jaar 2020 in zijn greep gehouden. Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie en dus ook op de omgeving waarin de enige deelneming van de GR Groningen Seaports; Groningen Seaports N.V., opereert. Mogelijke risico's zouden bijvoorbeeld vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen kunnen zijn. Groningen Seaports N.V. is zich ondanks de crisis blijven focussen op de afgesproken kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports N.V. is ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat werden gesteld hun activiteiten te continueren, hetgeen dus ook gebeurde. De verwachting is dat de contacten met de bedrijven in het beheersgebied in stand blijven en er nieuwe gronduitgiften zullen plaatsvinden. Naar verwachting zal het coronavirus geen impact op de resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling hebben.

Delfzijl, 8 april 2021,

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

2. Beleidsbegroting

2.1 Het programmaplan

Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en de uitvoering van de publieke taak vinden er geen activiteiten plaats binnen de GR Havenschap Groningen Seaports. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in de havens binnen het beheersgebied van de GR Havenschap Groningen Seaports. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening. In de havenbeheersverordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2021 Groningen Seaports N.V.’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is diens gevolg rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan ondermeer geregeld middels de Algemene Voorwaarden 2021. Zeehavengelden en binnenhavengelden, en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks brengt de havenmeester voor 1 maart een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en de bestuursorganen die hem zijn bevoegdheden hebben opgedragen. In het verslag rapporteert de havenmeester over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Ook het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt met behulp van dit verslag geïnformeerd.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, kengetallen en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 268,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100,0 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Door de ingezette afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.

4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.
5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports N.V. met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports N.V. in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln, terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico zeer beperkt, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit) en het grondexploitatiebeleid (risicobeheersing). Op basis van de uitvoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 260,9 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen is voldoende om de beschreven risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen voor 2022 toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 9%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) +/- 1.089%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,8% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatie-risico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In zowel een borgstelling- als een dienstverleningsovereenkomst zijn

afspraken hieromtrent vastgelegd. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. de omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. de aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. de omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. de aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

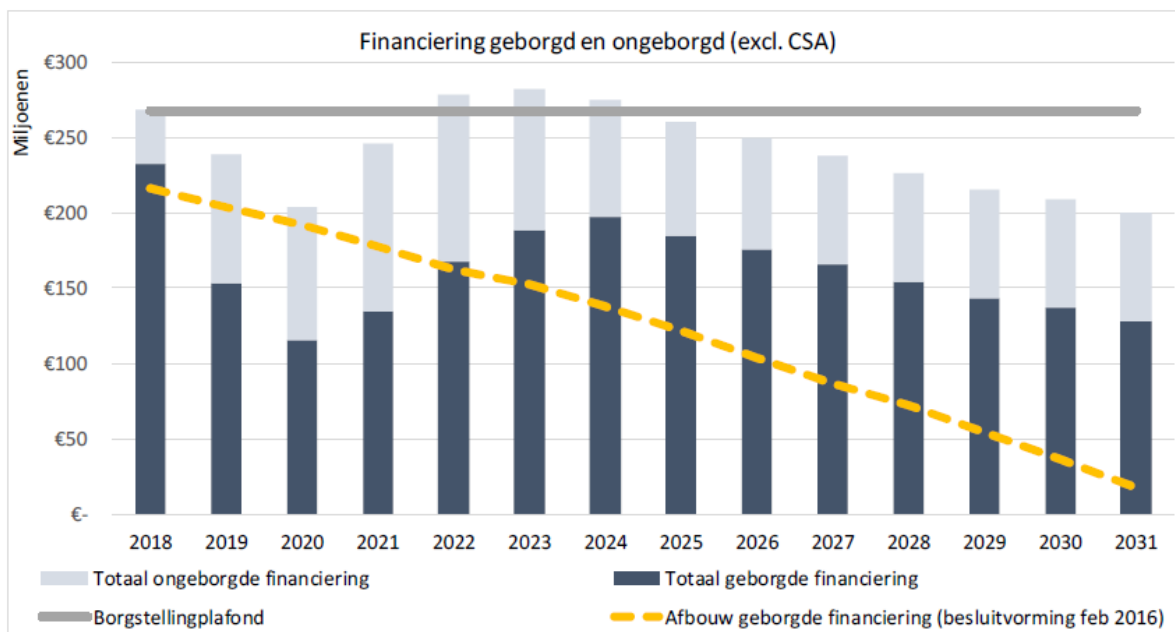
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit dat niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering. Tevens is vanaf 2019 een deel van de bestaande geborgde financiering van 50,0 mln buiten de borgstelling gebracht, deze zijn ‘op het eigen boek’ van Groningen Seaports N.V. geherfinancierd.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2021-2025 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 12 november 2020 vastgesteld.

Het borgstellingplafond is gesteld op € 268 miljoen, de verwachte financiering onder de borgstelling blijft ruim onder dit plafond. In 2016 is ook afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen. Over de afbouw zijn geen harde afspraken gemaakt, maar bovenstaande grafiek laat de mogelijke afbouw van de borgstelling zien in de komende tien jaren.

De huidige oplopende financiering onder de borgstelling is het gevolg van de oplopende behoefte aan kasgeld (geborgd) en het aflossen van de ongeborgde overbruggingsfaciliteit deelnemingen. Op het moment dat in de komende jaren nieuwe langlopende financiering (naar verwachting in 2023 of 2024) zal worden aangetrokken, kan dit zowel onder de borgstelling van de Gemeenschappelijke Regeling als ongeborgd (verstrekken van andere zekerheden) plaatsvinden.

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100,0 mln. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50,0 mln voor termijnen van 10 en 12 jaar. Voor het overige deel van de geborgde financiering wordt een kasgeldlening aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

Door de BNG Bank is een borgstelling aan GR Havenschap Groningen Seaports verstrekt met een maximum van € 215,0 mln.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., (zie paragraaf financiering). Er is afgesproken dat periodiek door Groningen Seaports N.V. wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij de Groningen Seaports

N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;

Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Groningen Seaports N.V. dient in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap te geven van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie is hiervoor de basis.

Tegelijkertijd wordt met de strategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports

- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf. Het Dagelijks Bestuur wil in het jaar 2022 indien nodig en wenselijk verbeteringen aanbrengen in de bestuurlijk juridische organisatie van de GR havenschap Groningen Seaports en zijn deelnemers versus Groningen Seaports N.V., waarbij gekeken zal worden op welke wijze de geformuleerde doelen op een nog efficiëntere wijze kunnen bereikt, zonder concessies te doen op de risicobeperkingen. Daarmee dient de democratische legitimiteit van de te nemen besluiten gewaarborgd te blijven of zelfs te verbeteren.

Met de verzelfstandiging is er bewust voor gekozen om Groningen Seaports N.V. meer op afstand te zetten. Dit om onder andere een beperking van risico's en transparantie in governance te bereiken. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om voldoende invloed op Groningen Seaports N.V. te kunnen uitoefenen. In de eerste plaats is het vanwege de publieke belangen wenselijk om gepast invloed te kunnen uitoefenen op de koers van het bedrijf. Ten tweede staat Groningen Seaports N.V. nog niet geheel financieel op afstand door het bestaan van borgstelling voor de financiering en daarmee is invloed op de financiële gang van zaken gewenst.

Huidige situatie

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder. De GR Havenschap Groningen Seaports zet daarmee de eerste stap op basis van de in de aandeelhoudersstrategie benoemde gesprek met de stakeholders aan te gaan over de governancestructuur.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

Overzicht verbonden partijen.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2019: € 228,3 mln 31 december 2020: € 260,9 mln
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2019: € 328,0 mln 31 december 2020: € 300,5 mln
Resultaat boekjaar:	2019: € 0,5 mln 2020: € 32,6 mln

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2020 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports.

Het gronduitgifte beleid is door Groningen Seaports N.V. vastgelegd in de notitie gronduitgifte en vestigingsbeleid 2018-2028. Deze nota is op 28 juni 2018 besproken in het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en zal het toetsingskader zijn voor gronduitgifte. Op 15 maart 2019 heeft de GR Groningen Seaports kennis genomen van het aankoopbeleid van Groningen Seaports N.V.

Als hoofddoelstelling van zowel de gronduitgifte als de aankoop geldt het realiseren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid ten behoeve van de vestiging van bedrijven die tevens bijdragen aan duurzaamheid.

Afgeleide doelstelling is dat vanuit de grondexploitatie financiële middelen worden gegenereerd die worden aangewend voor:

1. Lange termijn haven- en klantcontractuele verplichtingen, waaronder eeuwigdurend groot onderhoud/ herstel, vervangingsinvesteringen en baggerwerkzaamheden
2. Afbouw van de borgstelling
3. Aflossen externe financiering door Groningen Seaports N.V.
4. Bijdrage aan de zelfstandige financierbaarheid van Groningen Seaports N.V.
5. Herinvestering in nieuwe activiteiten met een duurzaam financieel rendement (6,5%)
6. Overige toekomst vaste investeringen voor waard creatie (bijvoorbeeld haveninfrastructuur)

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2020 van de GR Havenschap Groningen Seaports komt overeen met het geprognosticeerde resultaat 2020.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2020 en in de programmabegroting (*zie toelichting op overzicht baten en lasten*).

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2022

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2022
	Saldo
Lasten	2.004.000
Subtotaal lasten	2.004.000
Financiële baten	2.004.000
Financiële lasten	0
Saldo financiële baten en lasten	2.004.000
Begroot resultaat	0

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2022

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2022 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2022

(bedragen x € 1,-)		Begroting 2022
Lasten		
Dienstenvergoeding		2.004.000
Accountants- en administratiekosten		35.000
Secretariaat- en beheerskosten		40.000
Advieskosten		20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.		-95.000
Totaal lasten		2.004.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2022
Financiële baten	
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.344.000
Totaal financiële baten	2.004.000

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).

Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2022
Financiële lasten	
Rente deelnemers	-191.000
Overige	-500
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	191.500
Totaal financiële lasten	0

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

4. Meerjarenraming 2022 – 2025

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2022-2025

(bedragen x € 1,-)	2022	2023	2024	2025
Lasten				
Dienstenvergoeding	2.004.000	1.956.000	2.020.000	1.980.000
Accountants- en administratiekosten	35.000	35.000	35.000	35.000
Secretariaat- en beheerskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Advieskosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Saldo totaal lasten	2.004.000	1.956.000	2.020.000	1.980.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	2.004.000	1.956.000	2.020.000	1.980.000
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbour) borgstelling	1.344.000	1.296.000	1.360.000	1.320.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-191.000	-191.000	-191.000	-191.000
Rente overige	-500	-500	-500	-500
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	191.500	191.500	191.500	191.500
Saldo totaal financiële baten en lasten	2.004.000	1.956.000	2.020.000	1.980.000
NETTO RESULTAAT	0	0	0	0

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2022-2025

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het bedrijfsplan 2021-2025 van Groningen Seaports N.V.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

4.3. Balansprognose 2022-2025

(bedragen x € 1.000,-)	2022	2023	2024	2025
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
Deelneming Groningen Seaports N.V.	198.058	198.058	198.058	198.058
Leningen aan Groningen Seaports N.V.	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
Overige vorderingen	2.291	2.243	2.307	2.267
Liquide middelen	1	1	1	1
Vlottende activa	2.292	2.244	2.308	2.268
TOTAAL ACTIVA	222.358	222.310	222.374	222.334
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
Overige schulden	191	191	191	191
Overlopende passiva	2.291	2.243	2.307	2.267
Vlottende passiva	2.482	2.498	2.458	2.402
TOTAAL PASSIVA	222.358	222.310	222.374	222.334

4.4. Toelichting balansprognose 2022-2025

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2021-2025 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

	Bedragen x € 1.000					
	2020 31-dec	2021 31-dec	2022 31-dec	2023 31-dec	2024 31-dec	2025 31-dec
Activa						
Materiële vaste activa	443.343	452.022	464.253	468.896	461.764	449.905
Financiële vaste activa	7.997	42.915	63.222	63.468	63.761	64.132
Viottende activa	14.062	13.637	13.212	12.787	12.362	11.937
Totaal Activa	465.402	508.574	540.687	545.151	537.887	525.974
Passiva						
Eigen vermogen	228.323	241.156	241.514	241.531	241.751	241.936
Voorzieningen	6.652	6.830	7.009	7.187	7.366	7.544
Langlopende lening (GR)	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006
Langlopende lening	159.800	158.350	156.850	155.350	153.700	151.950
Kortlopende financiering	22.185	66.271	99.689	105.254	99.277	86.971
Kortlopende schulden	13.602	13.602	13.602	13.602	13.602	13.602
Netto resultaat	12.833	358	17	221	185	1.964
Totaal Passiva	465.402	508.574	540.687	545.151	537.887	525.974

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuld van € 2,5 mln., zijnde 1,1% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 2,0 mln. betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24,2 mln. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 22,2 mln.

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2021

Nummer: 2021GR0155

Agendapunt:

Voor akkoord

Secretaris: A.A. Swart

Datum

11 juni 2021

Paraaf

Onderwerp:

- Definitieve vaststelling dienstverleningsvergoeding 2020 en voorlopige vaststelling 2021.

Inleiding

De vergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. verschuldigd is voor de werkzaamheden als omschreven in artikel 3 van de dienstverlenings-overeenkomst¹, wordt jaarlijks vóór 1 juli voor dat betreffende jaar door Partijen in onderling overleg vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. in dit kader te verrichten diensten, vermeerderd met een door Partijen in onderling vast te stellen winst- en risico-opslag. Dit is geregeld in artikel 4.1. van de dienstverlenings-overeenkomst².

Op 8 april 2016 is in overleg met Groningen Seaports N.V. besloten om het bedrag dat vóór 1 juli in overleg wordt vastgesteld als een voorlopig bedrag aan te merken en de definitieve vergoeding te bepalen na afsluiting van het betreffende jaar.

De vergoeding

Zodoende heeft de gemeenschappelijke regeling nu een notitie van de directie van Groningen Seaports N.V. ontvangen met twee voorstellen:

1. het definitief vaststellen van de dienstverleningsvergoeding over 2020;
2. het voorlopige bedrag van de dienstverleningsvergoeding over 2021.

In overleg met de directie zijn beide bedragen instussen “in onderling overleg” vastgesteld.

¹ Groningen Seaports NV zal, voor haar rekening, bij wege van opdracht tot dienstverlening door de GR, zorg dragen voor het feitelijk (doen) uitvoeren van alle huidige en toekomstige taken binnen en in verband met het beheergebied, voor zover verband houdende met het nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en de vaarwegen en voor zover het betreft de uitvoering van enige publiekrechtelijke taak van de GR, haar organen of organen van de Provincie Groningen, de gemeente Eemshaven en de gemeente Delfzijl.

Groningen Seaports NV zal daartoe, in overleg met de GR, de Havenmeester in dienstbetrekking aanstellen.

² De vergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports NV verschuldigd is voor de werkzaamheden als omschreven in artikel 3 van deze Dienstverleningsovereenkomst zal telkenjare vóór 1 juli voor dat betreffende jaar door Partijen in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports NV in dit kader te verrichten diensten, vermeerderd met een door Partijen in onderling vast te stellen winst- en risico-opslag.

Ad1. Het bedrag over 2020 betreft het definitieve bedrag op basis van de vastgestelde jaarrekening 2020.

Ad2. Bij de berekening van dit bedrag wordt uitgegaan van de verwachte behoefte aan eigen vermogen over het jaar 2021, inclusief CSA en het daarover verschuldigde safe harbourpremie. De vergoeding voor de borgstelling bedraagt 0,8 procent en is gebaseerd op het geregelde in de borgstellingsovereenkomst (art. 14)³. Bij de verzelfstandiging is dit percentage afgesproken en sindsdien niet gewijzigd.

Voorstel:

Kennismemen van de afspraken tussen de N.V. en de GR inzake de dienstverleningsvergoeding.

Mandaat: DB

Bijlage: Voorstel directie NV

³ Groningen Seaports NV is aan de GR voor de Bestaande Leningen (met ingang van 1 januari 2013, de Nieuwe Leningen (vanaf het moment dat de GR deze aangaat en aan de NV ter beschikking stelt) en de door de GR afgegeven Borgtochten (vanaf het moment dat de GR een Borgtocht afgeeft) jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd. (...) Vanaf 1 januari 2014 zijn deze vergoedingen per jaar achteraf verschuldigd, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar. Betaling van de vergoedingen vindt plaats via verrekening in rekening-courant. Partijen zullen jaarlijks vóór 1 juli in onderling overleg de vergoedingen voor het lopende jaar vaststellen.

Van: directie Groningen Seaports N.V.
Aan: het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Betreft: voorlopige vaststelling dienstenvergoeding 2021 en definitieve vaststelling dienstenvergoeding 2020
Corsa: 2021.00830
Datum: 26 mei 2021

Aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt voorgesteld:

1. de dienstenvergoeding over 2021 voorlopig te bepalen op € 2.319.180; en
2. de definitieve dienstenvergoeding 2020 vast te stellen op € 2.354.000.

Toelichting

Deze rapportage is een jaarlijkse verplichting van Groningen Seaports N.V. (hierna: de NV) aan de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: de GR) die is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst d.d. 14 juni 2013 (hierna: 'Dienstverleningsovereenkomst').

O.b.v. artikel 4.1 van de Dienstverleningsovereenkomst dienen beide partijen jaarlijks in onderling overleg de vergoeding die voor de dienstverlening verschuldigd is (hierna: 'de Dienstenvergoeding') vast te stellen. De grondslag voor de in de Dienstenvergoeding opgenomen kosten is omschreven in voornoemde Dienstverleningsovereenkomst.

Voor de vaststelling van de hoogte van de Dienstenvergoeding wordt de rente van de uitstaande aandeelhouderslening genomen (3,0% over € 22 mln.) en een safe harbour premie van 0,8% over het geprognostiseerde vreemd vermogen waarvoor de GR gedurende het lopende boekjaar borg staat. Dit betreft alle financieringen (kort en lang) die onder de borgstelling vallen plus de geborgde verplichting uit hoofde van de CSA¹ van het rentederivaat.

De berekening van de safe harbour premie is gebaseerd op de gemiddelde stand van het vreemd vermogen over het boekjaar vermeerderd met de bijstortverplichting CSA per ultimo van het voorgaande jaar.

Dienstenvergoeding 2021

Voor 2021 is de volgende prognose gemaakt voor de genoemde geborgde vreemd vermogensbehoefte:

	2021
Vreemd vermogen ultimo jaar	135.000.000
Bijstortverplichting ivm CSA	69.252.000
Totaal vreemd vermogen onder borging	204.252.000

Financieringslasten	2021
Rente Lening	660.180
Safe harbor	1.659.000
Totaal	2.319.180

De GR wordt verzocht de Dienstenvergoeding over het jaar 2021 conform bovenstaande voorlopig vast te stellen op € 2.319.180,--.

Conform de rapportageverplichting van de NV over het verloop van de borgstelling (zoals vastgesteld in de besluitvorming omtrent de lange termijn financiering en novatie van het rentebeheersingsinstrument) stelt de NV voor om de Dienstenvergoeding ad € 2.319.200 als een

¹ Credit support annex

begrootte vergoeding te interpreteren en bij afsluiting van het jaar op basis van de werkelijke cijfers de werkelijke safe harbour premie vast te stellen en op basis daarvan ook de uiteindelijke Dienstenvergoeding. Zowel de NV als de GR kunnen dit dan op juiste wijze in de jaarrekening verwerken. De daadwerkelijk verschuldigde premie zal dan ook goed aansluiten bij de rapportages over het verloop van de borgstelling op de projecten.

Dienstenvergoeding 2020

Aangezien de voorlopige vaststelling van de Dienstenvergoeding wordt gebaseerd op een geprognostiseerde vreemd vermogensbehoefte, bestaat de mogelijkheid dat bij afsluiting van het jaar een afwijking ontstaat als gevolg van de dan actuele vreemd vermogens positie van de NV. Voor 2020 was de Dienstenvergoeding vastgesteld op € 2.232.980, de werkelijke Dienstenvergoeding is uitgekomen op € 2.354.000.

	Voorlopige dienstenvergoeding 2020	Definitieve dienstenvergoeding 2020
Rente lening	660.180	660.180
Safe Harbor	1.572.800	1.693.820
Totaal	2.232.980	2.354.000

De GR wordt verzocht de dienstenvergoeding over het jaar 2020 definitief vast te stellen op € 2.354.000,--.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN SEAPORTS

ONDERWERP	BORGSTELLING GR - GSP NV		
DATUM VERGADERING	2 juli 2021		
AGENDAPUNT		STATUS	• Ter informatie
CORSA-NR.	2021.00897		
BIJLAGE VAN			
DIRECTIEBESLUIT D.D.	n.v.t.	PARAAF	

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: de GR) heeft medio 2020 aan de directie van Groningen Seaports N.V. (hierna: GSP NV) verzocht om toelichting en achtergrond te verstrekken met betrekking tot de borgstelling en inzicht te verschaffen in de wijze waarop in de komende jaren de borgstelling verder kan worden afgebouwd. In voorliggend memo beschrijven we kort de wijze waarop de borgstelling in het verleden tot stand is gekomen, waar we nu staan en we schetsen de wijze waarop verdere afbouw kan worden vormgegeven en een alternatieve variant voor het gebruiken van de borgstelling.

Verzelfstandiging GSP NV en borgstelling door de GR

In 2013 is GSP NV verzelfstandigd en zijn alle activa en schulden ingebracht in GSP NV. Destijds zijn ten aanzien van de financiering ook de lopende kasgeldleningen en de rentederivaten van de GR overgenomen in GSP NV. Het uitgangspunt was om na verzelfstandiging GSP NV zelfstandig, langlopende financiering te laten aantrekken, waarbij door de GR een borgstelling zal worden verstrekt om deze (langlopende) financiering mogelijk te maken.

Ten tijde van de verzelfstandiging is de maximale borgstelling bepaald op 80% van de benodigde financiering voor reeds aangegane verplichtingen en geplande investeringen, gebaseerd op de onderstaande categorieën:

- geaccordeerde projecten (80% * € 255 mln. = € 204 mln.)
- vervangingsinvesteringen (80% * € 8 mln. = € 6 mln.)
- interne projecten (80% * € 5 mln. = € 4 mln.)
- onvoorziene projecten (80% * € 23 mln. = € 18 mln.)
- Totaal (80% * € 291 mln. = € 232 mln.)

Op basis van bovenstaande is het borgstelling initieel bepaald op € 232 mln. bij een gedefinieerd leningen- en borgtochten-plafond van € 291 mln. In het traject van het daadwerkelijk aantrekken van langlopende financiering in 2014 blijkt het uitgangspunt van 80% borgstelling onvoldoende om zonder aanvullende garanties zelfstandige financiering van GSP NV mogelijk te maken. In het financieringsvoorstel van begin 2015 is een aantal alternatieve financieringsvormen beoordeeld en is besloten om de borgstelling te verhogen naar 100% borgstelling op de benodigde financiering. Tegelijkertijd is in de onderbouwing van de borgstelling het onderdeel 'onvoorziene projecten' ad € 23 mln. komen te vervallen, wat leidt tot de volgende onderbouwing van de borgstelling in 2015:

- geaccordeerde projecten (100% * € 255 mln. = € 255 mln.)
- vervangingsinvesteringen (100% * € 8 mln. = € 8 mln.)
- interne projecten (100% * € 5 mln. = € 5 mln.)
- onvoorziene projecten (100% * € 0 mln. = € 0 mln.)
- Totaal (100% * € 268 mln. = € 268 mln.)

Het borgstellingsplafond bedraagt dus vanaf 2015 € 268 mln. Daarnaast blijven de separate afspraken inzake de borgstelling op de bijstortverplichting voor het rentederivaat (CSA) bestaan (borgstelling maximaal € 84,5 mln.).

De koppeling van de borgstelling aan de op dat moment lopende en geplande investeringen en projecten is in grote mate gedreven vanuit de staatsteuntoets. Deze koppeling is in de praktijk niet (meer) te maken, aangezien de projecten welke destijds onderdeel uit maakten van de onderbouwing bij de borgstelling vrijwel geheel zijn uitgevoerd en afgerond. Daarnaast zijn en worden sinds 2015 ook nieuwe (grote) projecten uitgevoerd, zoals recent onder andere de ontwikkeling van het terrein Heveskes. Deze projecten zijn via de reguliere goedkeuringsprocedures door de RvC en de aandeelhouder van GSP NV geaccordeerd en worden bekostigd uit de totale financiering van GSP NV onder de borgstelling. Het risico op mogelijke staatsteun wordt ondervangen door de borgstellingspremie van 0,8% over de totale genoten borgstelling welke aan de GR wordt betaald en die is in principe voldoende.

Wat is er afgesproken met betrekking tot de borgstelling?

In de aandeelhoudersstrategie (25 oktober 2016) is afgesproken dat GSP NV moet streven naar financiële zelfstandigheid en dat zij moet streven naar het (volledig) afbouwen van de borgstelling. Over het tempo waarin dit moet gebeuren bestaat geen harde afspraak, wel moet de financiële ruimte die ontstaat bij positieve ontwikkeling van de resultaten waar mogelijk worden gebruikt ten behoeve van het afbouwen van de borgstelling. In de aandeelhoudersstrategie wordt onderkend dat hiervoor zekerheden moeten kunnen worden verstrekt door GSP NV aan de banken. Naast het juridisch eigendom op de gronden heeft de GR namelijk ook pandrecht op de erfpachtinkomsten. Hiermee heeft de GR langs meerdere assen zekerheid over de gronden (juridisch eigendom én pandrecht op de erfpacht inkomsten) ingebouwd en zijn er eigenlijk geen mogelijkheden voor GSP NV om zelfstandig zekerheden te kunnen verstrekken. Dit zal in het huidige construct altijd via de GR moeten.

Huidige situatie borgstelling

Over de stand van zaken met betrekking tot de financiering en borgstelling wordt jaarlijks de rapportage geborgde financiering met de GR gedeeld. In onderstaand overzicht is de stand van de financiering ultimo 2020 opgenomen.

Vreemd Vermogen (geborgd)

Bedragen x € 1 mln.

Vreemd vermogen (totaal)	Ultimo 2020
Kasgeldfaciliteit (A12400.1)	15,7
4-jaars lening (A012400.2)	0,0
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	50,0
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012400.4)	50,0
Stand geborgde financiering excl. bijstortingsverplichting derivaat	115,7
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	72,3
Stand geborgde financiering incl. bijstortingsverplichting	188,0

afgelost in 2020

Vreemd vermogen (ongeborgd)

Bedragen x € 1 mln.

Vreemd vermogen (ongeborgd)	Ultimo 2020
7-jaars lening (A013458.1)	50,0
Rabobank lening tbv aanleg stoomleiding	11,3
Kasgeldlening (deelnemingfaciliteit) (A013458.2)	0,3
Stand ongeborgde financiering	61,6

omgezet naar ongeborgd in 2019

Voor de bijstortverplichting van het derivaat is een separate borgstelling verleend met een maximum van € 84,5 mln. waarvan ultimo 2020 € 72,3 mln. is gebruikt (in Q1 van 2021 is dit saldo overigens sterk gedaald als gevolg van de rentestijging in het eerste kwartaal van 2021). Van het borgstellingsplafond van € 268 mln. is voor de reguliere financiering ultimo 2020 slechts € 115,7 mln. gebruikt. Dit lage niveau wordt verklaard door een laag saldo op de kasgeldfaciliteit (plafond is € 70 mln.) als gevolg van eenmalige inkomsten uit grondverkoop en het feit dat in 2019 reeds een stap is gezet in de afbouw van de borgstelling door een langlopende lening van € 50 mln. “op eigen boek” te zetten. De totale financiering buiten de borgstelling bedraagt ultimo 2020 € 61,6 mln.

Bij het omzetten van de lening van € 50 mln. in 2019 zijn in de praktijk aanvullende zekerheden verstrekt aan de externe financier (BNG), te weten hypotheekrecht op eerste verzoek op onroerende

zaken & terreinen en stil pandrecht (eerste in rang) op alle bestaande en toekomstige erfpachtinkomsten. De verstrekte zekerheden voor deze lening zijn niet expliciet gekoppeld aan specifieke gronden of (onder-)erfpachtcontracten, maar kunnen worden gevestigd door de BNG wanneer deze zekerheden moeten worden ingeroepen. Het bedrag aan onderliggende zekerheden waarop deze rechten kunnen worden gevestigd bedraagt 150% van de verschuldigde lening, in dit geval € 75 mln. De opslag van 50% dient als compensatie voor rente, boete en kosten voor de BNG. Het op deze wijze (zonder expliciete koppeling aan de gronden/erfpacht) verder afbouwen van de borgstelling is besproken met de BNG en is eigenlijk niet mogelijk. Bij verdere afbouw van de borgstelling dient gedetailleerd inzicht in de waarde van het beschikbare onderpand (met name gronden en erfpachtcontracten) te worden bepaald en worden ook de benodigde zekerheden direct gekoppeld aan de financiering.

Financiering op basis van zekerheden, twee varianten

De financieringsbehoefte van GSP NV wordt gebaseerd op de meerjaren investeringsplannen en de meerjaren exploitatie verwachting. Deze financieringsbehoefte wordt afgezet tegen de huidige lopende financieringsarrangementen en beoordeeld in hoeverre aanvullend kapitaal verkregen moeten worden/danwel ruimte voor aflossing bestaat. Hierover wordt regelmatig gerapporteerd aan de GR. Om deze financieringsbehoefte ook daadwerkelijk te kunnen financieren, is de vraag welke assets als onderpand kunnen dienen voor de bank. Op dit moment is dat grotendeels via de borgstelling. Het omzetten van de borgstelling naar andere zekerheden kan in principe op elk moment plaatsvinden, mits daarvoor voldoende zekerheden beschikbaar zijn. Op basis van dit uitgangspunt zijn de twee varianten door GSP NV tegen het licht gehouden:

- 1. Afbouw borgstelling door verstrekken van aanvullende/andere zekerheden aan bank**
- 2. Financiering onder volledige borgstelling (met inzicht in onderpand voor GR)**

Variant 1: Afbouw borgstelling door verstrekken van aanvullende/andere zekerheden aan bank

Indien een groter deel of zelfs de gehele financiering uit de borgstelling wordt gehaald, zal deze financiering moeten worden voorzien van zekerheden op basis van hypotheekrecht op de gronden & onroerend goed en pandrecht op de erfpachtinkomsten. Een voor de bank gangbare methode om dit effectief te kunnen doen, is door het verkrijgen van inzicht in de loan-to-value verhouding. De loan-to-value is de verhouding tussen de uitstaande leningen en de waarde van de onderliggende zekerheden. De loan-to-value wordt geduid in een % welke dient als acceptabele verhouding tussen de (maximale) financiering en de onderliggende waarde en kan vertaald worden naar de leencapaciteit.

De onderliggende waarde bestaat voornamelijk uit de waardering van,

- vrije gronden en onroerend goed
- (onder-) erfpachtovereenkomsten (incl. opstalovereenkomsten voor windturbines)
- Overige assets

Waardering gronden en onroerend goed

Ten aanzien van de waardering van de beschikbare vrije gronden, rekening houdend met alle afslagen voor nog aan te leggen infrastructuur, voorzieningen etc., dient gekeken te worden naar de verwachte verkoopopbrengst op basis van taxaties. Op deze verkoopwaarde zal door de bank een aantal afslagen worden genomen om te komen tot een directe verkoopwaarde/executiewaarde in het kader van risicobeperking voor de bank. Naar aanleiding van gerealiseerde transacties zal de waardering getoetst en, indien nodig, geüpdatet worden. De executiewaarde van de terreinen ligt uiteraard een stuk lager dan de commerciële waarde.

Waardering (onder-)erfpachtcontracten

Bij de waardering van (onder-)erfpachtcontracten en opstalovereenkomsten zal gekeken worden naar de contante waarde van de opbrengsten op basis van de looptijd van de contracten en de waardering van onderliggende gronden die op termijn mogelijk terugvallen aan GSP NV/GR. Daar bovenop wordt een afslag voor het debiteurenrisico (het risico op non-betaling door een klant) meegewogen in de waardering. Omdat deze waardering op basis van looptijd (contante waarde) en inschatting debiteurenrisico van jaar tot jaar kan verschillen, zal een aanvullende afslag worden meegewogen in

de waardering door de bank. Ook hier zal door deze afslagen de waarde van het onderpand een stuk lager liggen dan de nominale waarde van de kasstromen.

Overige assets

Overige opbrengsten zoals kade- en havengeld zijn zowel in omvang als in zekerheid beperkt. Het garantiedeel komt mogelijk in aanmerking, maar zal geen significante waardering in het kader van onderpand opleveren. De waarde van de infrastructuur zoals de havens en wegen hebben een significante waarde, maar zijn als onderpand minder geschikt. De waarde van deze assets en de inkomsten die hieruit gegenereerd worden, worden wel meegewogen in het bepalen van het loan-to-value percentage.

Effecten van het afbouwen van de borgstelling en het verschuiven van zekerheden

GSP NV kan niet geheel zelfstandig zekerheden verschaffen, GSP NV heeft namelijk geen juridisch eigendom van de gronden en ook het pandrecht op erfpachtcontracten rust bij GR. Voor de externe financiers maakt dit verschil in eigendom tussen de GR en GSP NV echter vrijwel geen verschil, de onderliggende assets blijven immers gelijk (grond en erfpachtinkomsten). Bij het verschuiven van borgstelling als zekerheid naar zekerheden in de vorm van hypotheek/pandrecht, dient echter ook een hogere waarde te worden 'opgegeven' door de GR vanwege alle afslagen die door de bank worden gehanteerd. Hiermee vergroot de GR haar 'exposure', omdat daarmee door de bank aanspraak gemaakt kan worden op een hogere onderliggende waarde dan de huidige borgstelling. Op basis van de beschikbare waarde kan de borgstelling waarschijnlijk grotendeels worden afgebouwd, maar worden hiervoor dus andere (en meer) zekerheden door de GR aan de bank verstrekt.

Verhoging rentelasten / verlaging rendement voor GR

Het afbouwen van de borgstelling zorgt daarnaast voor een hogere rentelast (naar schatting ongeveer 0,75%) richting de bank, met name vanwege het additionele risico op de onderliggende waarde en de mogelijkheden om deze assets te gelde te maken (in geval van faillissement is er mogelijk maar 1 koper, namelijk de GR). Voor GSP NV heeft de verschuiving qua rentelasten weinig impact, omdat deze extra rentelast onder de borgstellings-constructie aan de GR wordt vergoed (0,8%) in het kader van het voorkomen van mogelijke staatsteun. De borgstellingsconstructie is voor de GR bedrijfseconomisch daarmee de meest voordelige variant, omdat deze rentevergoeding van 0,8% bij de GR terecht komt in plaats van bij de bank.

Dienstenvergoeding

Het afbouwen van de borgstelling heeft daarnaast direct impact op de het resultaat in de GR. Resultaatsvorming in de GR wordt nu voorkomen doordat de jaarlijkse dienstenvergoeding gelijk wordt gesteld aan de borgstellingspremie en de rente welke over de lening tussen de GR en GSP NV wordt betaald. Op het moment dat de borgstelling sterk of geheel wordt afgebouwd, ontstaat een onbalans in de dienstenvergoeding. De vergoeding staat niet meer in verhouding tot de verrichte werkzaamheden, (in casu niet meer at arms length) of ontstaat een resultaat in de GR indien de dienstenvergoeding zoals afgesproken wordt bepaald op basis van cost-plus methode.

Variant 2: Financiering onder volledige borgstelling met inzicht in onderpand voor GR

Het afbouwen van de borgstelling is tot op heden het uitgangspunt geweest, maar op basis van de overleggen met de externe financier over verdere afbouw van de borgstelling is een alternatief variant verkend, waarbij de borgstelling in stand blijft en onderbouwd wordt middels de hiervoor beschreven loan-to-value benadering. De borgstelling biedt grote mate van zekerheid aan de externe financier en de loan-to-value onderbouwing biedt zekerheid aan de GR over de waarde welke voor de GR als 'onderpand' beschikbaar is. Hiermee heeft de GR meer zicht op het risico profiel en kan de GR zelf regie en sturing voeren op de verhouding van de maximale borgstelling versus de onderliggende waarde (% loan-to-value) en is deze niet gebonden is aan de inschattingen en beperkingen van de bank.

Deze variant heeft een aantal voordelige effecten,

- Er worden geen hypotheekrechten en pandrechten gevestigd op de gronden/erfpachtcontracten door de externe financier, dit blijft bij de GR
- De GR kan regie voeren op het risico profiel, te weten de verhouding tussen het borgstellingsplafond en de onderliggende waarde

- Voor GSP NV geeft dit duidelijkheid omtrent de (maximaal) beschikbare financieringsruimte
- De kosten voor het verkrijgen van financieringen blijven laag, doordat de zekerheidsstelling richting de bank relatief eenvoudig en inzichtelijk is
- Het bedrijfseconomisch voordeel voor de GR van de borgstellingspremie (0,8%) blijft bestaan
- De dienstenvergoeding blijft grotendeels in lijn met de borgstellingspremie en zorgt niet voor resultaat in de GR
- In het uiterste geval van een aanspraak door de bank op de borgstelling bestaat voor de GR meer vrijheid in de wijze waarop deze aanspraak te financieren.

Uiteraard geldt dat inzicht in de waarde van het beschikbare onderpand ook bij het afbouwen van de borgstelling toegevoegde waarde heeft voor de GR. De eerste stappen om deze waarde inzichtelijk te krijgen zijn gezet en zullen input zijn voor het concreter uitwerken van de varianten.

Verschuiven juridisch eigendom gronden heeft geen invloed op de alternatieven

Indien besloten wordt om het juridische eigendom over te dragen aan GSP NV, kan de GR hierop zekerheden (blijven) vestigen in de vorm van hypotheekrechten op de gronden en pandrechten op de erfpacht inkomsten en op die manier zekerheden behouden ter onderbouwing van de borgstelling. Het wel of niet verschuiven van het juridisch eigendom heeft daarmee geen invloed op deze constructie (en is ook geen reden om wel of niet over te gaan tot verschuiving van het juridische eigendom of het wel of niet afbouwen van de borgstelling).

Staatsteuntoets

Het verlenen van de borgstelling is eind 2014/begin 2015 getoetst door advocatenkantoor (AKD) en PwC. Destijds is de borgstelling als 'staatsteunproof' bestempeld op basis van uitgebreid analyse. De verwachting is dat bij een marktconforme vergoeding van GSP NV aan de GR de alternatieve constructie ook in de toekomst 'staatsteunproof' is. Naar verwachting is deze marktconforme vergoeding gelijk aan de huidige vergoeding van 0,8% over de totale genoten borgstelling. Het is echter verstandig om de staatsteuntoets opnieuw te laten toetsen en vast te leggen om discussie hierover in de toekomst te voorkomen.

Voorstel vervolgstappen

Deze notitie is ter kennisgeving en om tegemoet te komen aan de vraag om toelichting en achtergrond te verstrekking bij de borgstelling van de GR aan GSP NV. Ongeacht de keuze voor het al dan niet verder afbouwen van de borgstelling, is het verkrijgen van inzicht in de waarde van het beschikbare onderpand van belang voor alle partijen. Wij zijn voornemens om beide varianten nader uit te werken (zowel in financiële- als in juridische zin) en aan het einde van het jaar met een voorstel te komen om een keuze te maken ten aanzien van de borgstelling in de toekomst.

De voorkeur van GSP NV ligt op dit moment op variant 2, ofwel het in stand houden danwel opnieuw vormgeven van de borgstelling (gekoppeld aan de onderliggende waarde), omdat zoals hierboven beschreven dit de meest gunstige variant is voor zowel GSP NV als de GR.

Tijdpad

Q1 2021	: Gesprekken met BNG over verder afbouw van borgstelling en verkenning varianten
Q1 2021	: Concept notitie GSP NV en ambtelijk overleg hierover
Q2 2021	: Informeren Auditcommissie/RvC/GR
Q2/Q3 2021	: Inzicht krijgen in beschikbare waarde van GSP NV (in beide varianten nodig) en herijking van de borgstellingspremie en controle staatsteun toets
Q4 2021	: Voorleggen voorgenomen besluit aan GR toekomst borgstelling

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2021

Nummer: 2021.

Agendapunt:

Voor akkoord

Secretaris: A. Swart

Datum

18 juni 2021

Paraaf

Onderwerp: Opheffing vertrouwelijkheid.

Inleiding

Op 19 april 2016 heeft de voorzitter van het Havenschap Groningen Seaports besloten tot geheimhouding omtrent een notitie en het besprokene over de notitie "nieuwe infrastructuur donkergroene stroom". Het Algemeen Bestuur heeft dit besluit bekrachtigd op 25 april 2016.

De grondslag voor die geheimhouding is gelegen in artikel 23 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het AB kan bij meerderheid ten allen tijde tot het opheffen van de geheimhouding besluiten.

Overwegingen om destijds tot het opleggen van geheimhouding over te gaan van dit besluit en bijbehorende stukken waren da Groningen Seaports N.V. met diverse partijen in onderhandeling en gesprek was. Het vroegtijdig publiekelijk maken van de betreffende documenten op dat moment had kunnen leiden tot financiële schade voor Groningen Seaports N.V. en andere ondernemingen. De publieke deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports, zijnde de aandeelhouder van Groningen Seaports N.V., dan vervolgens direct financieel risico lopen. Nu er geen sprake meer is van een onderhandelingsfase is er geen reden meer tot vertrouwelijkheid van deze stukken.

Advies:

Geheimhouding van de notitie "nieuwe infrastructuur donkergroene stroom" en de het verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur van 25 april, voor zover het dit onderdeel betreft opheffen.

Bijlage:

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	DEELNEMING WINDPARKEN MONDRIAAN EN MAUVE		
DATUM VERGADERING	2 juli 2021		
AGENDAPUNT		STATUS	Ter goedkeuring
PROJECTNUMMER	n.v.t.		
CORSA-NR.	2021.00832		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	4 mei 2021	PARAAF	

VOORSTEL	Op 4 mei 2021 heeft de directie de volgende besluiten genomen: - het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mauve B.V. voor een maximum bedrag van € 4,8 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP. - het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mondriaan B.V. voor een maximum bedrag van € 6,4 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP. O.g.v. art. 15.3 sub 3 van de statuten van de vennootschap zijn beide besluiten onderworpen aan goedkeuring door de aandeelhouder.
AANLEIDING	In 2016 is GSP een optierecht overeengekomen met Yard Energy Development B.V. (hierna 'Yard'), voor het verwerven van een 20%-aandelenbelang in onder andere de windparken: - Windpark Mauve (onderdeel van Windpark Geefsweer); - Windpark Mondriaan (onderdeel van Windpark Oosterhorn). Een toelichting op deze windparken is als <u>Bijlage 1</u> bijgevoegd. Bij het sluiten van de optieovereenkomst (2016) was bekend dat Yard voornemens was haar aandeel in de windparken Mauve en Mondriaan op de datum van financial close te verkopen aan Eurus Energy Europe B.V. (hierna: 'Eurus') en dat Yard daarna als ontwikkelaar deze parken zou ontwikkelen tot aan de commerciële oplevering. De verkoop van de windparken aan Eurus (100%) heeft in 2019 plaatsgevonden. Het optierecht van GSP is daarbij van kracht gebleven, d.w.z. dat Yard een optierecht voor het (terug)kopen van de aandelen bij Eurus heeft bedongen om zodoende aan de optieovereenkomst met GSP te kunnen voldoen. In <u>Bijlage 2</u> is een overzicht met de voorgenomen juridische structuur opgenomen.
BEOOGD EFFECT	Bedrijfseconomische effecten voor GSP NV Het verwachte financiële rendement in combinatie met de maatschappelijke effecten van de voorgenomen deelnemingen, is in lijn met het vastgestelde deelnemingenbeleid. De incidentele opbrengsten uit grondverkoop worden door middel van deze investeringen omgezet naar structurele opbrengsten in de resultatenrekening. Vergelijkbare mogelijkheden tot herinvesteren van deze omvang met een lange termijn en een vergelijkbaar beperkt risicoprofiel zijn op dit moment niet aanwezig. De voorgenomen herinvesteringen zijn tevens opgenomen in het goedgekeurde Bedrijfsplan 2021-2025.

	Maatschappelijke effecten, verbetering vestigingsklimaat Het lokaal kunnen inzetten van Garanties van Oorsprong (hierna: 'GvO's') uit de deelnemingen verbetert het vestigingsklimaat van het beheersgebied van GSP voor bedrijven. <i>Overige effecten</i> CO2 reductie (duurzaamheid) Door de Windpark Mauve en Windpark Mondriaan geproduceerde stroom te leveren aan het elektriciteitsnet, wordt jaarlijks ca 250.000 ton CO2 bespaard. Deze besparing is niet het gevolg van de investering door GSP en wordt ook gerealiseerd zonder de deelneming van GSP. Echter, op het moment dat GSP aandeelhouder is, is deze besparing wel toe te rekenen aan de investering die gedaan wordt en wordt indirect de CO2-besparing gefinancierd. Publieke functie Windpark Mauve is een deelproject van Windpark Geefswear (vergunninghouder) en Windpark Mondriaan is een deelproject van Windpark Oosterhorn (vergunninghouder). Beide windparken leveren een bijdrage aan gebiedsfondsen om de omliggende bewoners te compenseren. Voor Windpark Geefswear is deze bijdrage ongeveer € 93.000 per jaar en voor Windpark Oosterhorn ongeveer € 81.000 per jaar. Ook hiervoor geldt dat de gebiedsfondsen niet het gevolg zijn van de deelname van GSP, maar dat GSP wel kan fungeren als aanvullend slot op de deur om de gebiedsfondsen te waarborgen.
ARGUMENTEN	<i>1.1 Deelname in windparken is een relatief betrouwbare, veilige, rendabele en duurzame mogelijkheid tot herinvestering van opbrengsten uit grondtransacties die bijdraagt aan de financiële gezondheid van GSP op lange termijn.</i> Investerings in zonne- en windparken bieden voldoende rendement, zijn relatief betrouwbaar en veilig en hebben door de SDE+-subsidie (15 jaar) en grotendeels vaste kosten een beperkt risicoprofiel. Het geeft tevens comfort dat Eurus in 2019 de aandelen in beide parken kocht van Yard, waarbij de parken elk voor 85% zijn gefinancierd met vreemd vermogen, waarbij zowel door Eurus, als door de banken een uitvoerig due diligence onderzoek (hierna: 'DDO') is gedaan. <i>1.2 De investering past binnen het vigerende Deelnemingenbeleid GSP</i> Het verwachte financiële rendement is in lijn met de huidige marktontwikkeling en de rendementen op investeringen in de groene energiesector (deelnemingen in bestaande windparken). Hiermee worden de eenmalige opbrengsten uit grondverkoop duurzaam geherinvesteerd en zorgen daarmee voor structurele bijdragen in de resultatenrekening van GSP. Daarnaast dragen de investeringen bij aan andere doelen uit het Deelnemingenbeleid zoals de mogelijkheid om geproduceerde GvO's lokaal in te zetten ten behoeve van de vestiging van nieuwe partijen of vergroening van bestaande partijen (verbetering vestigingsklimaat) en significante reductie van CO2 (duurzaamheid). Het verwachte financiële rendement in combinatie met de bijdrage van de deelnemingen aan de andere maatschappelijke doelen, voldoet aan het vigerende Deelnemingenbeleid GSP. <i>1.3 Groningen Seaports versterkt met deze transacties haar grip op groene stroom in de regio</i> De gerealiseerde windparken zorgen voor beschikbare groene stroom certificaten (de eerdergenoemde GvO's). Deze GvO's zijn onderdeel van de Power Purchase Agreements (hierna: 'PPA's'), welke zijn verkocht aan

	de energieleverancier. Energieleveranciers kunnen niet worden verplicht hun GvO's lokaal in te zetten. GSP, Eurus en de energieleverancier hebben echter afgesproken dat de energieleverancier zich inspanst om de GvO's zoveel mogelijk lokaal in te zetten. Als aandeelhouder wordt de positie van GSP hierin versterkt. <i>1.4 GSP koopt aandelen in volledig opgeleverde windparken</i> In de optieovereenkomst is bepaald dat GSP tot drie maanden na de datum van oplevering van een windpark haar rechten uit de optieovereenkomst ten aanzien van dat windpark kan uitoefenen. GSP stapt pas in (transactiedatum) nadat de parken volledig zijn opgeleverd. Hierdoor loopt GSP geen bouwrisico's en is ze verzekerd van een operationeel windpark. <i>1.5 GSP heeft op de projecten een DDO uitgevoerd met een positieve uitkomst</i> GSP heeft onder begeleiding van externe adviseurs een due diligence onderzoek (DDO) uitgevoerd met een positieve uitkomst. <i>1.6 De windparken worden geëxploiteerd door een betrouwbare partner met een goede reputatie, kennis van zaken en een langetermijnvisie</i> Eurus heeft wereldwijde ervaring met de exploitatie van windparken en beheert haar parken met een langetermijnvisie. Eurus heeft bovendien ruime ervaring in het managen van stakeholders, GSP zal hierin dan ook geen leidende rol (hoeven te) nemen. <i>1.7 De positie van GSP als minderheidsaandeelhouder wordt beschermd in de aandeelhoudersovereenkomst.</i> Aangezien GSP t.g.v. de beoogde transacties een minderheidsbelang in de windparken krijgt, is het belangrijk haar positie als aandeelhouder goed te beschermen, met name voor wijziging in de juridische structuur en beslissingen die invloed kunnen hebben op het rendement voor GSP. In de door GSP en Eurus te sluiten aandeelhoudersovereenkomst krijgt GSP daarom verschillende vetorechten die ook blijven gelden bij mogelijke toekomstige verwatering van aandelen. Op o.a. de volgende belangrijke punten verkrijgt GSP een vetorecht: • statutenwijziging; • contracten met Eurus; • de hernieuwde PPA (na 15 jaar); • aanpassing financieringsdocumentatie; Verder staat het GSP vrij haar aandelen in de entiteiten te verkopen (in welk kader een aanbiedingsplicht t.b.v. Eurus is opgenomen). GSP heeft ook een meeverkooprecht (een zogenaamd 'tag along' recht) bedongen, waarbij het (tegen dezelfde voorwaarden) kan meeverkopen indien Eurus verkoopt.
KANTTEKENINGEN	<i>De nummering van de kanttekeningen correspondeert met de nummering van de Argumenten.</i> <i>1.1 Het rendement is relatief zeker, maar niet gegarandeerd</i> De business case is gebaseerd op het bij financial close uitgebreid gecontroleerde en onderbouwde financiële model. Het grootste deel van de opbrengsten en kosten zijn voor de eerste 15 jaar grotendeels bekend als gevolg van de SDE-subsidie, vastgelegde contracten en financiering. Desondanks bestaat het risico dat de energieprijzen (jaarlijks gemiddelde) onder de subsidiebodem zakt, (voor alle parken is de 'floor' (subsidiebodem) € 25,00 per MWh) of dat de onderneming met onverwachte kosten of noodzakelijke investeringen te maken krijgt. Schommelingen in energieprijzen tussen het fasebedrag en de floor worden de eerste 15 jaar opgevangen door de SDE+ subsidie. Voor de jaren

	daarna is de business case afhankelijk van de elektriciteitsprijzen in de markt. Hiervoor is bij AFRY (internationaal gerenommeerde en door banken geaccepteerde partij t.b.v. energieprijzvoorspellingen) een rapport opgevraagd met daarin een onderbouwde prognose. <i>1.2 Rentevergoeding als onderdeel van de koopprijs</i> GSP betaalt voor het vasthouden van het optierecht aan Yard een rentevergoeding over de periode van financial close (in 2019) tot aan de datum van levering als onderdeel van de koopprijs van de aandelen. Deze rentevergoeding heeft een nadelig effect op het verwachte rendement voor GSP (hogere prijs, gelijkblijvende kasstromen), maar zorgt ook voor de mogelijkheid van GSP om in te stappen nádat de parken zijn opgeleverd en daarmee zijn bouwrisico's vermeden. <i>1.3 Politieke gevoeligheid en draagvlak in de regio</i> Windparken op land komen de laatste tijd vaak negatief in de (lokale) media. Omwonenden klagen daarbij bijv. over slagschaduw, hinderlijke verlichting of over overlast die zij ervaren t.g.v. laagfrequent geluid. Bij de windparken Mauve en Mondriaan bestaat weliswaar publieke weerstand, maar er spelen geen issues m.b.t. laagfrequent geluid. De windparken Mauve en Mondriaan voldoen aan de afgegeven vergunningen. <i>1.8.1 GSP is minderheidsaandeelhouder</i> Met een aandelenbelang van 20% wordt GSP minderheidsaandeelhouder naast Eurus (80%). Inherent aan een minderheidsbelang is een beperking op de inspraak in allerlei zaken. GSP heeft haar minderheidsbelang zo veel mogelijk beschermd door middel van vetorecht op substantiële zaken passend bij een 20% belang. Verder beperkt het zogenaamde tag along recht (meeverkooprecht) van GSP zich tot de entiteiten waarin zij deelneemt en de entiteit daarboven (zie <u>Bijlage 2</u>). Mocht Eurus Energy Europe BV (holding maatschappij) worden verkocht, dan kan GSP op haar tag along recht dus geen beroep doen. Omdat het GSP wel vrij staat de aandelen vrij te verkopen is dit risico acceptabel. Mocht GSP op enig moment uit het project willen stappen dan is zij uiteraard afhankelijk van de markt en de financieringsmogelijkheden op dat moment.
FINANCIËN	Op basis van de ten tijde van het schrijven van deze notitie nog lopende onderhandelingen bedraagt de verwachte maximale investering voor beide windparken gezamenlijk € 11,2 mln. In het verwachte rendement op deze investering zijn alle bevindingen uit het door GSP uitgevoerde DDO meegenomen en is uitgegaan van een looptijd van 25 jaar. Het financiële rendement (in combinatie met de bijdrage aan de andere maatschappelijke doelen), voldoet aan het vigerende Deelnemingenbeleid GSP. Op basis van de business case van de twee windparken verwachten we een jaarlijkse bijdrage in het resultaat van GSP van ongeveer € 0,3 mln. en een kasstroom van ongeveer € 0,7 mln. per jaar. Impact op de resultaten van GSP In de begroting/meerjarenplan van GSP is rekening gehouden met de opbrengsten uit drie mogelijke deelnemingen in windparken van totaal ongeveer € 1,6 mln. per jaar. Hierbij was enerzijds nog géén rekening gehouden met het drukkend effect van afschrijving op goodwill van de drie parken (- € 0,5 mln. per jaar), anderzijds voortschrijdend inzicht (prudentere inschatting op basis van DDO) in de drie business cases (- € 0,5 mln.).

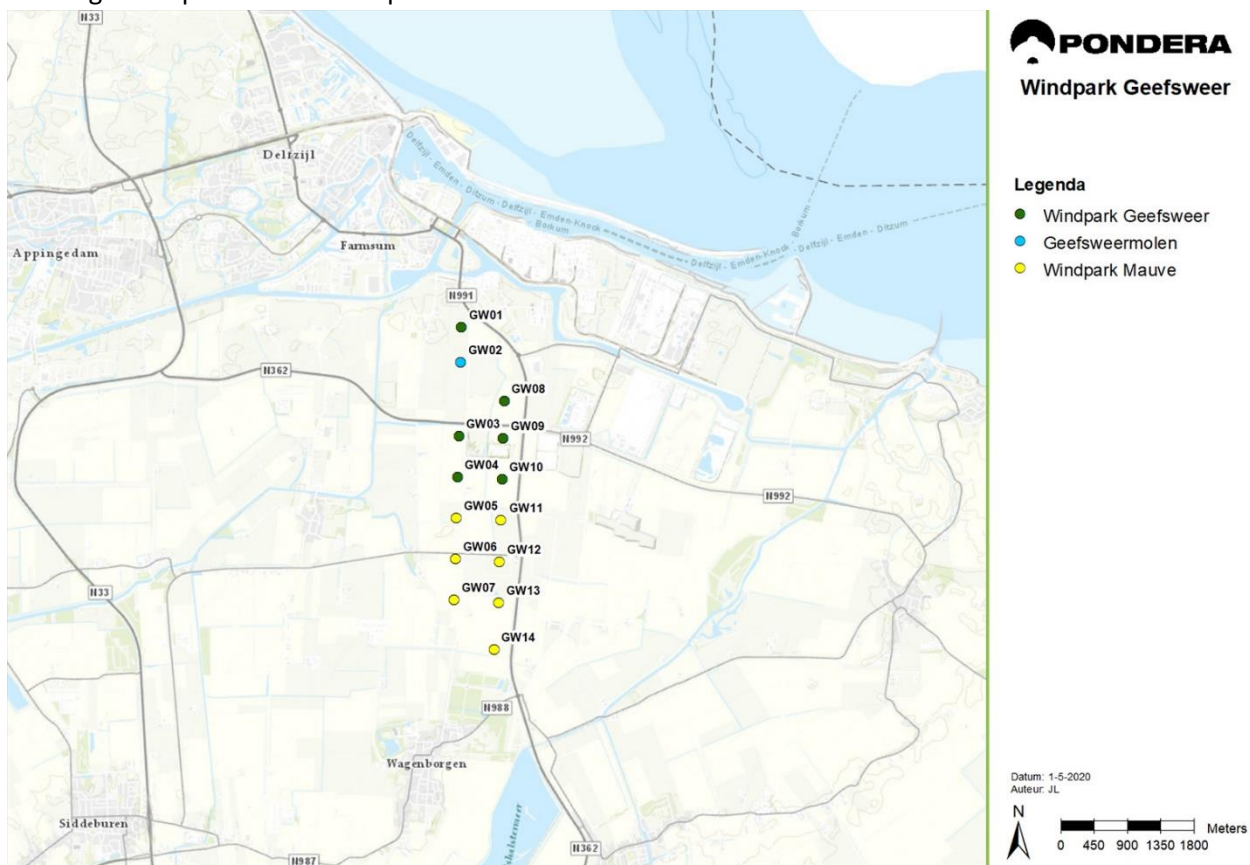
	Het directiebesluit om in twee in plaats van drie windparken deel te nemen, heeft een additioneel nadelig effect (- € 0,3 mln.) op het verwachte resultaat in het bedrijfsplan.
UITVOERING	• Mei 2021: Adviesaanvraag aan de OR • Mei 2021: Besluit tot deelnemen en het verzoek aan de BNG de gelden voor de investering vanuit de deelnemingenfaciliteit beschikbaar te stellen • 10-05-2021: Auditcommissie RvC • 20-05-2021: RvC • 02-07-2021: AB vergadering
COMMUNICATIE	Er wordt niet actief gecommuniceerd over de voorgenomen deelneming zolang de deelneming nog niet gerealiseerd is. Communicatie gaat in overleg met Eurus en Yard.
BIJLAGEN	Bijlage 1 Toelichting Windparken Bijlage 2 Juridische Structuur

Windpark Geefsweer

Windpark Geefsweer bestaat uit 14 windturbines opgesteld in twee evenwijdige lijnen, conform de door Provincie Groningen opgestelde leidraad, ten Westen van de provinciale weg N362 tussen Wagenborgen en Weiwerd. Het windpark wordt gevormd door drie deelparken:

- Windpark Geefsweer: Eneco 6 turbines
- Windmolen Geefsweermolen: 1 turbine
- Windpark Mauve: Yard 7 turbines

Groningen Seaports heeft een optie in de 7 turbines van Mauve.

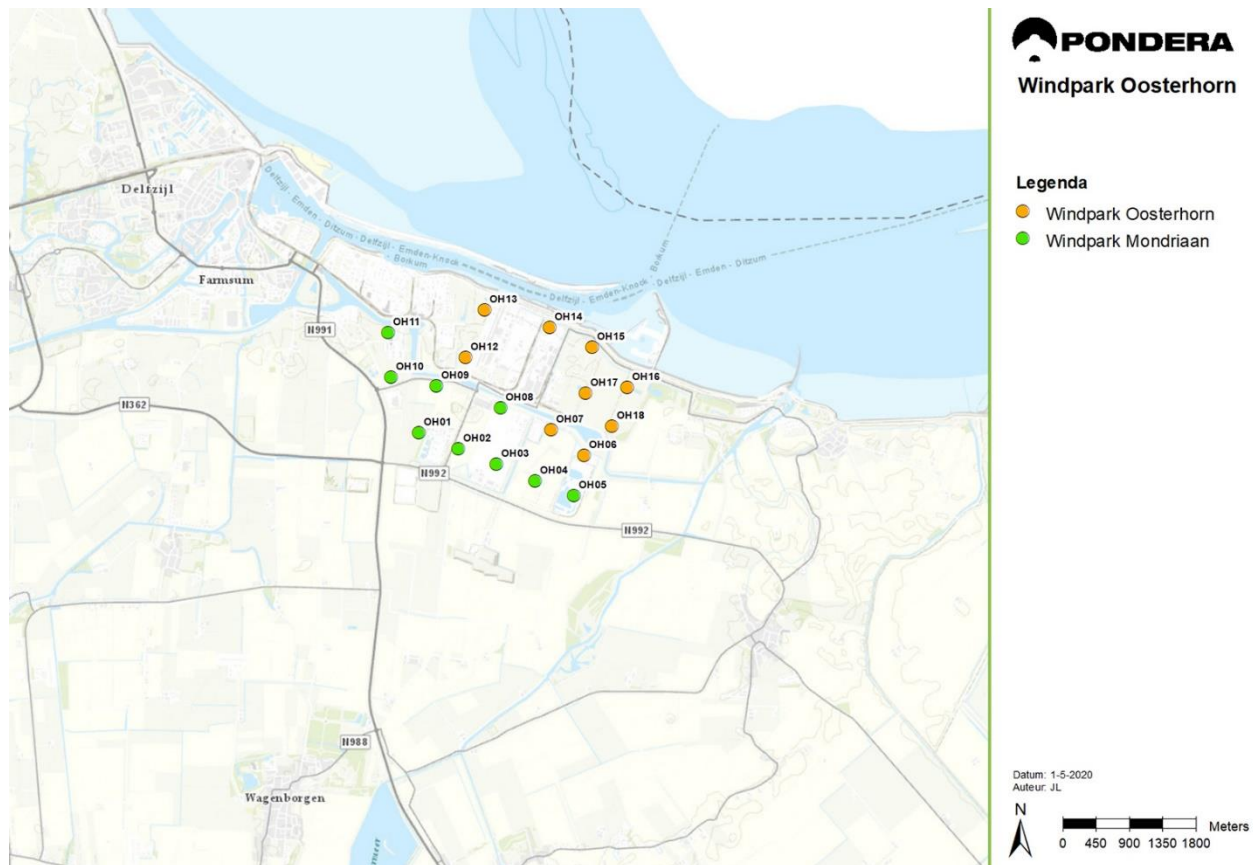
De windturbines zijn van het type Vestas V136 met een vermogen van 4,3MW en een ashoogte van 145m, rotordiameter van 136m en een tiphoogte (hoogste punt van de turbine met rechtopstaand rotorblad) van 213m. Het totale vermogen van Windpark Geefsweer bedraagt 60,2 MW en hiermee zal het voor per jaar ongeveer 45.000 huishoudens duurzame stroom opwekken.

Windpark Oosterhorn

Windpark Oosterhorn bestaat uit 18 windturbines verdeeld over industriegebied Oosterhorn. Het windpark wordt gevormd door twee deelparken:

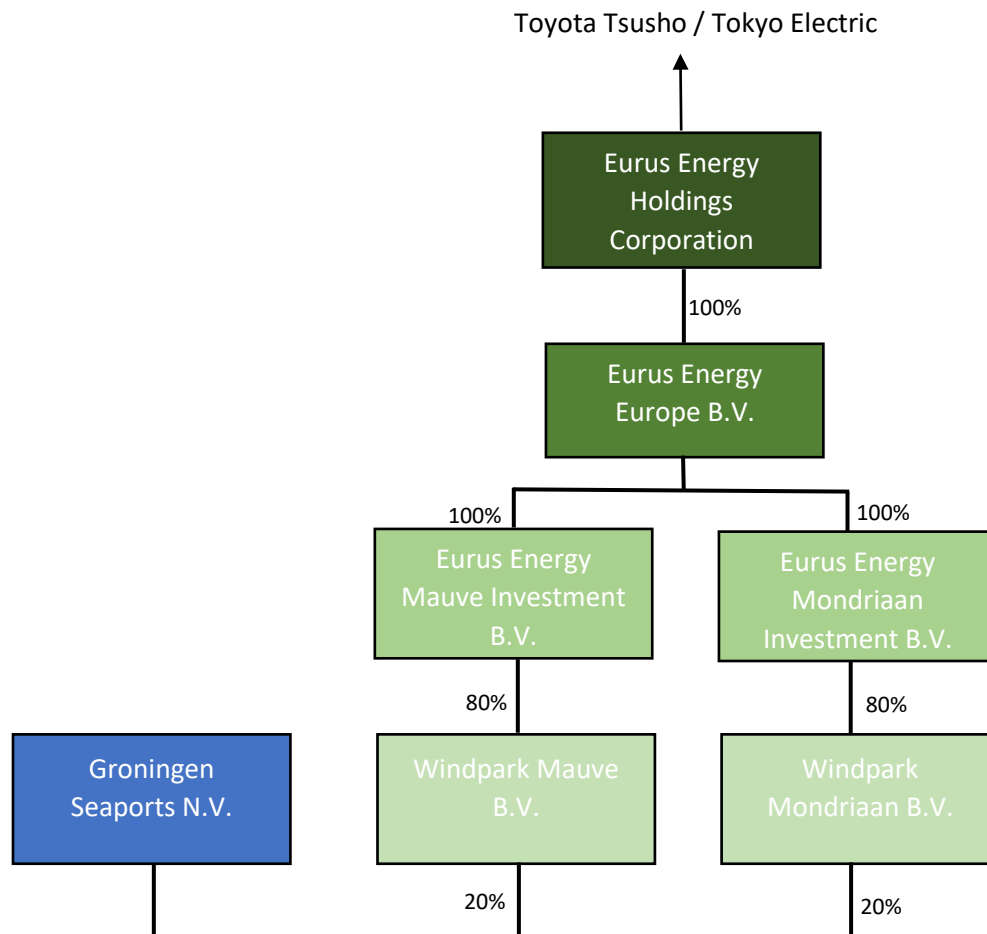
- Windpark Oosterhorn Eneco: Eneco 9 turbines
- Windpark Mondriaan: Yard 9 turbines

GSP heeft optie in windpark Mondriaan.

De windturbines zijn van het type Vestas V136 met een vermogen van 4,3MW en een ashoogte van 145m, rotordiameter van 136m en een tiphoogte (hoogste punt van de turbine met rechtopstaand rotorblad) van 213m. Het totale vermogen van Windpark Oosterhorn bedraagt 77,4 MW en hiermee zal het per jaar voor ongeveer 83.000 huishoudens duurzame stroom opwekken.

Juridische structuur na toetreding Groningen Seaports.

Corsanr: 2021.00831

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake Deelneming Windparken Mauve en Mondriaan)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap: **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl en kantoorhoudend te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057;
hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig;
hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;

Corsanr: 2021.00831

- D. de directie van de Vennootschap heeft bij besluit van 4 mei 2021 besloten:
1. tot het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mauve B.V. voor een maximum bedrag van € 4,8 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP;
 2. tot het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mondriaan B.V. voor een maximum bedrag van € 6,4 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP.
- hierna: 'de Besluiten'.
- E. ter vergadering van 20 mei 2021 heeft de Raad van Commissarissen van de Vennootschap de Besluiten goedgekeurd;
- F. op grond van artikel 15.3 sub 3 van de statuten van de Vennootschap dient de Aandeelhouder de Besluiten goed te keuren, zodat de directie deze hierbij ter goedkeuring aan de Aandeelhouder aanbiedt.
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

goedkeuring te verlenen aan de besluiten van de directie d.d. 4 mei 2021 waarbij de directie heeft besloten:

1. tot het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mauve B.V. voor een maximum bedrag van € 4,8 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP;
2. tot het verwerven van een aandelenbelang van 20% in de besloten vennootschap Windpark Mondriaan B.V. voor een maximum bedrag van € 6,4 miljoen en met inachtneming van het vigerende Deelnemingenbeleid GSP.

Corsanr: 2021.00831

ONDERTEKENING

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ. Rijzebol
functie : Voorzitter van het
Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 2 juli 2021